

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ: ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΚΑΡΑΜΗΤΡΟΥ

ΗΜ/ΝΙΑ ΓΕΝΝΗΣΗΣ: 20 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1964

ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑ (ΙΘΑΓΕΝΕΙΑ): ΕΛΛΗΝΙΚΗ

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ: ΑΓΑΜΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ: ΠΛΑΤΩΝΟΣ 7
ΛΑΡΙΣΣΑ
ΤΗΛ: 2410-232638

ΚΩΛΕΤΤΗ 5Α
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 45 444
ΤΗΛ: 6945025441

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΠΤΥΧΙΑΚΕΣ - ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

1983 - 1986 Πανεπιστήμιο του Σαουθάμπτον – Ειδικές Σπουδές
(Αντικείμενο): Αρχαία Έλληνική Φιλολογία - Φιλοσοφία – Δράμα.
Διπλωματική εργασία: *Ἡ Ἀνα-παράσταση τῆς Ἀντιγόνης στά ἔργα τοῦ Σοφοκλέους - συνέχθην καί συμφιλεῖν (ἀντίπαλον δέος καί ἰδιωτική δεινότητα): ὁ Ἐριστικός Λόγος (Λόγος τοῦ Παντός) καί ὁ Προτυπωτικός Λόγος στήν Σκηνή.*

1986 - 1989 «Βασιλική Ἀκαδημία Δραματικῆς Τέχνης τοῦ Λονδίνου»
(R.A.D.A.): Σπουδές Θεάτρου - Ὑποκριτικῆς

1989 - 1994 Πανεπιστήμιο του Σαουθάμπτον

Διδακτορική διατριβή (Ph.D) στο Θέατρο – Τμήμα Θεάτρου - Φιλολογίας και Φιλοσοφίας υπό την έποπτεία είδημόνων στο γνωστικό αντικείμενο του θεάτρου, έπιφανών Καθηγητών και έπιστημονικών έρευνητών παγκοσμίου κύρους: Prof. P. Easterling – Cambridge University, Prof. O. Taplin – Oxford University, Prof. H.D. Rankin – Southampton University and Prof. G. Giangrande – King's College – London University & Salerno International Institute of Drama.

Τίτλος: *Η Άνα-παράσταση τής Συγκίνησης και οι Χαρακτήρες τών Γυναικών στα Πλήρως Διασωζόμενα καθώς και στα Άποσπασματικά Έργα του Αίσχύλου* (είδική μνεία στην Αίσχύλεια παράσταση).

ΑΡΘΡΑ - ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

ΘΕΑΤΡΟ – ΚΛΑΣΣΙΚΗ ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ – ΕΠΙΣΤΗΜΗ & ΘΕΩΡΙΑ

- I. «Atossa: A Barbarian Melancholic Queen-Sparagmos and Identity of Passions in Aischylos» («Άτοσσα: Μία Βάρβαρη Μελαγχολική Βασίλισσα - Σπαραγμός και Ταυτότητα τών Παθών στον Αίσχύλο»), δημοσίευση στο περιοδικό *Παρνασσός*, τόμος ΛΗ', Αθήνα, 1996.
- II. «Aischylos's Cassandra: A Human Trophy-Entheos Eros- Exposure- Liminality- Madness and Theatricality» («Η Αίσχύλεια Κασσάνδρα: Ένα Ανθρώπινο Τρόπαιο – Ένθεος Έρωτας - Έκθεση - Όριακότητα - Τρέλλα και Θεατρικότητα»), δημοσίευση στο περιοδικό *Παρνασσός*, τόμος ΜΑ', Αθήνα, 1999.
- III. «The Role and the Significance of the Political Context in European Drama: References in the Political Theatre from Aischylos, Sophokles, Euripides to Beckett, Müller» («Ο Ρόλος και ή Σπουδαιότητα του Πολιτικού

- Περιεχομένου στο Εὐρωπαϊκό Θέατρο: Άναφορές στο Πολιτικό Θέατρο από τόν Αίσχύλο, τόν Σοφοκλή, τόν Εὐριπίδη ὡς τόν Beckett, Müller»), δημοσίευση στο περιοδικό *Παρνασσός*, τόμος ΜΓ', Ἀθήνα, 2001.
- IV. «The Significance of Drama (with Special Reference to Tragedy) as a European Cultural Inheritance» («Ἡ Σημασία τοῦ Δράματος (εἰδική ἀναφορά στήν Τραγωδία) ὡς Πολιτιστική Κληρονομιά τῆς Εὐρώπης»), δημοσίευση στο περιοδικό *Παρνασσός*, τόμος ΠΓ', Ἀθήνα, 2005.
- V. «Aspects of *Otherness* through Theatre Language: the Resourceful Dynamics of Ancient Greek Myths and Drama in Education» («Ὅψεις της Ἑτερότητας μέσα ἀπό τη Θεατρική Γλῶσσα: Ἡ Πολύτροπη Δυναμική των Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν Μύθων καί τοῦ Δράματος στήν Ἑκπαίδευση»), Πρακτικά 3^{ου} Διεθνοῦς Συνεδρίου Προσχολικῆς Ἀγωγῆς μέ Θέμα: «Ἡ Ἑρευνα στήν Παιδική Ἡλικία: Προσδιορίζοντας ἓνα Νέο Ἑρευνητικό Τοπίο», Ἰωάννινα, 2012.
- VI. «Ἡ Παιδαγωγική Ἀξία τοῦ Μύθου μέσα ἀπό τόν *Δραματικό Ἐναγκαλισμό* τοῦ Ἑνθεοῦ καί τοῦ Εὐφάνταστου» στο *Διαχρονικότητα καί Ἐπικαιρότητα τοῦ Μύθου - Ἀρχαιοελληνικοί Μύθοι καί Σύγχρονη Πραγματικότητα: Θέατρο - Λογοτεχνία - Θεατρικό Παιχνίδι*, Ἐπιστημονική Ἐπιμέλεια: Θόδωρος Γραμματάς, *Ταξιδευτής*, Ἀθήνα, 2013.
- VII. «Ἡ Σπουδαιότητα τῆς Διδακτικῆς τῶν Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν Μύθων: Ὁ Ἀρχετυπικός Λόγος τῆς Ἀπροκαταληψίας, τῆς Κατάλυξης καί τῆς Στοργῆς στήν Ἑκπαίδευση», Εἰδική Ἑκδοχή: «Τό Θέατρο στήν Ἑκπαίδευση: Καλλιτεχνική Ἑκφραση καί Παιδαγωγία», *Διάδραση*, Ἀθήνα, 2014.
- VIII. «The Philosophical Language of Dramatic Art as a Moral Vehicle towards a Reading of Crisis and Self-Awareness: The Dialectical Embrace of Dramatic Art and Philosophy as a Reflection and Challenge upon Crisis», (Ἡ Φιλοσοφική Γλῶσσα τῆς Δραματικῆς Τέχνης ὡς Ἡθικό Ὅχημα προς

μιάν Ανάγνωση της Κρίσης και της Αυτόσυνειδησίας: Ό Διαλεκτικός Έναγκαλισμός της Δραματικής Τέχνης και της Φιλοσοφίας ως μία Αντανάκλαση και Πρόκληση ενάντια στην Κρίση), *Gramma*, Τεύχος 22, Thessaloniki University Press, Thessaloniki, 2014.

ΘΕΑΤΡΟ – ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ & ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ

- IX. «Τό Θεατρικό Παιχνίδι στην Άγωγή του Παιδιοῦ: Ένα Ταξίδι στην Ένδοχώρα του», δημοσίευση στο περιοδικό *Έρευνα*, Αθήνα, Ιούλιος-Αῦγουστος, 2000.
- X. «Ό Έλληνικός Λαϊκός Πολιτισμός, ό Προτυπωτικός Λόγος, τό Παραμῦθι, τά Θεατρικά Δρώμενα και ή Μεταμόρφωση του Φόβου», εισήγησή μου στην Ημερίδα του Συλλόγου Νηπιαγωγῶν και Δασκάλων Ιωαννίνων, τόν Μάρτιο του 2001 μέ θέμα: «Η Μετάβαση του Παιδιοῦ από τό Νηπιαγωγείο στο Δημοτικό Σχολείο», δημοσίευση στο περιοδικό *Έρευνα*, Αθήνα, Ιούλιος-Αῦγουστος, 2003.
- XI. «Η Διδακτική και ή Σπουδαιότητα της Προσέγγισης του Αρχαίου Δράματος στην Έκπαίδευση – Η Παιδαγωγική Δύναμη και τό Πνευματικό Κῦρος του: ή Αρχή του Προτυπωτικοῦ Λόγου στην Άγωγή», δημοσίευση στο περιοδικό *Έρευνα*, Αθήνα, Μάρτιος, 2003.
- XII. «Η Αρχέγονη Τελετουργική Διαδικασία του Χοροῦ και οί Αἰσθητικές του Αναγνώσεις στην Άγωγή του Παιδιοῦ – Ό Κύκλειος Χορός, Πρωταρχικός στην Θεατρική Παιδεία ως Ακραία Έκφανση, Οὔσιαστική, Παιδαγωγική Πράξη, Σύμβολο Εὔταξίας κι Έμμέλειας», δημοσίευση στο περιοδικό *Έρευνα*, Αθήνα, Σεπτέμβριος, 2003.
- XIII. «Θέατρο: Θεωρία και Πράξη – Θεατρικό Παιχνίδι». *Μονογραφία*, εκδόσεις «Παπαζήση», Αθήνα, Φθινόπωρο, 2004.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

- 1986 - 1989** Ίδιωτική διδασκαλία στην Αρχαία - Νέα Έλληνική και Άγγλική Λογοτεχνία.
- 1989 - 1990** Actors Studio - Lee Strasberg
Έμπειρική Θεατρική Παιδεία - Έργαστηριακή άσκηση -
Αύτοσχεδιασμός και Μέθοδοι Stanislavsky - Grotowski.
- 1995 - 1996** Ίνστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών - Τομέας Αρχαίου και Σύγχρονου Θεάτρου.
Μεταδιδακτορική Έρευνα πάνω στο Σύγχρονο Θέατρο: δημιουργικές συλλήψεις, αισθητικές υποδείξεις, μεταγραφές και ύψηλά ένδεχόμενα της Σύγχρονης Θεατρικής Παράστασης.
«Τό Έλληνικό και Εύρωπαϊκό Θέατρο του 19^{ου} και 20^{ου} αιώνα».
«Ίστορία του Θεάτρου – Θεωρητική και Έμπειρική Θεατρική Παιδεία».

Έκτός της Μεταδιδακτορικής μου Έρευνας στο Θέατρο στο Πανεπιστήμιο της Κρήτης, μέ έμφαση στο Θέατρο του 19^{ου} και του 20^{ου} αιώνα, έχω διδάξει κατά την διάρκεια των ακαδημαϊκών ετών 1997-1999 στα Πανεπιστήμια της Αθήνας και της Θεσσαλίας, τό γνωστικό αντικείμενο «ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ – ΔΡΑΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ – ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ».

Έχω λάβει μέρος στο Διεθνές Συνέδριο Αρχαίου Δράματος, Θεσσαλονίκη-Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Εύρώπης παρουσιάζοντας την εισήγησή: «Οί Διονυσιακές Γιορτές απέναντι στον Θεσμό των Έπιδαυρείων: Έρμηνεύοντας την Παράσταση του Αρχαίου Δράματος ως μία *Κληρονομημένη Ανάμνηση*» (The International Conference of Drama Thessaloniki-Cultural Capital of Europe, 1998:

«The Dionysiac Festivals contra the Epidaurian Institution: Interpreting Greek Drama Performance as an *Inherited Recollection*»). Έχω επίσης εργαστεί στην ομάδα έρευνών του Παιδαγωγικού Ίνστιτούτου. Είμαι μέλος διαφόρων Παγκοσμίων Θεατρικών Όργανισμών, όπως, του Διεθνούς Ίνστιτούτου Μεσογειακού Θεάτρου, Διεθνούς Ένωσης Πανεπιστημιακού Θεάτρου, καθώς και του International Biographical Centre του Cambridge. Επίσης, ανήκω στην έρευνητική ομάδα της Ελληνικής Πολιτιστικής και Γλωσσικής Κληρονομιάς. Έχω επίσης συμμετάσχει σε Διεθνή Σεμινάρια Ελληνικού Πολιτισμού-Φιλολογίας και Θεάτρου.

Λόγω της διπλής φύσεως του γνωστικού μου αντικείμενου Παιδαγωγού – Ήθοποιού έχω λάβει μέρος σε διάφορες θεατρικές παραστάσεις, κατά την διάρκεια των πολύχρονων σπουδών μου στην Αγγλία, έχοντας τοιουτοτρόπως, αξιωθεί εκτός της θεωρητικής παιδείας και την έπιτακτικά αναγκαία έμπειρική θεατρική γνώση – *συγκερασμός* πολύτιμος. Όσον αφορά τις Φιλολογικές μου Σπουδές και την μελέτη της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας και των μεγάλων θεατρικών κειμένων του 19^{ου} αιώνα, αυτά αποτέλεσαν ανεκτίμητη πηγή γνώσης κι έμπνευσης για την διδασκαλία της αισθητικής, πολλαπλής διαχείρισης της γλώσσας – πηγή *άμφισβήτησης* – που είναι ή *μήτρα* της μεγαλειώδους *διάνοιας* και *ποιητικής*. Έξάλλου, ή διδασκαλία όφείλει να είναι *εύστοχη* κι *εύγλωττη*.

1999-2001 Έχω επίσης διδάξει στο Διδασκαλείο του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Ίωαννίνων τό γνωστικό αντικείμενο: «Αίσθητική, Θέατρο και Παιδαγωγική». Μέ την απόλυτη *σύμπραξη* των φοιτητών έχουν *δραματοποιηθεί*, *σκηνοθετηθεί* και *παρουσιασθεί* θεατρικά δρώμενα, παραμύθια και άποσπάσματα μεγάλων κειμένων.

1999-2004 Διδάσκω μέ σύμβαση (άντιμισθία Έπίκουρου) στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Ίωαννίνων τό γνωστικό αντικείμενο: **«Θεατρική Παιδεία: Θεωρία και Πράξη – Θεατρική Αγωγή και Παιδεία –**

**Δραματοποίηση – Θεατρικό Παιχνίδι – Όρθοφωνία –
Άγωγή του Λόγου και Χοροῦ».**

Ίδρυση τῆς Θεατρικῆς Ὁμάδας, *Φᾶς* τοῦ Πανεπιστημίου Ἰωαννίνων: Εἶναι ἀπόρροια τῶν πρακτικῶν ἐφαρμογῶν καί τῶν θεατρικῶν ἀσκήσεων – ὀρωμένων, στά πλαίσια τοῦ γνωστικοῦ ἀντικειμένου, ἡ *σαρκωμένη* δηλαδή *ἐκβαση* τῆς Θεατρικῆς Παιδείας. Ἀπαρτίζεται ἀπό φοιτητές τοῦ Τμήματος Νηπιαγωγῶν, Δημοτικῆς Ἐκπαίδευσης, Ἐπιστήμης καί Τέχνης καθώς καί ἄλλων σχολῶν καί ἀπό ἐπαγγελματίες ἡθοποιούς προσεχῶς, ἀποβλέποντας σέ Πανεπιστημιακές Παραστάσεις καί στήν προβολή τους σέ Διεθνῇ Φεστιβάλ καί συμμετοχή σέ πολιτιστικές γιορτές πανεπιστημίων ἄλλων χωρῶν.

2000-2004

Παράλληλα μέ τήν Πανεπιστημιακή μου διδασκαλία, διδάσκω καί στά ΤΕΙ Ἰωαννίνων, τά γνωστικά ἀντικείμενα:

- I. «Θεατρική Ὑκφραση κι Αἰσθητική Ἀγωγή».
- II. «Θεατρική Ἀγωγή καί Παιδεία».
- III. «Δραματοποίηση – Θεατρικό Παιχνίδι».
- IV. «Κουκλοθέατρο».
- V. «Ἀγωγή Λόγου καί Χοροῦ».

2002-2004

Στό πλαίσιο τῶν ἐργαστηρίων πρακτικῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Θεατρικοῦ Παιχνιδιοῦ γιά τούς προπτυχιακοῦς καί μεταπτυχιακοῦς μαθητές τοῦ Παιδαγωγικοῦ Τμήματος Δημοτικῆς Ἐκπαίδευσης (Π.Τ.Δ.Ε.) – Τομέας Ἀνθρωπιστικῶν Σπουδῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, πού διοργάνωσε τό **Ἔργαστήριο Τέχνης καί Λόγου**, ἔχω λάβει μέρος μέ εἰσηγήσεις καί προτάσεις ἐφαρμογῆς ἐπιτυχῶς. (Συνεργασία μέ τόν Π. Τζαμαργιά, Πανεπιστημιακό μέλος καί Σκηνοθέτη).

2002-2004 Έπιστημονική έρευνα στά London-Oxford-Southampton Universities ή όποία πρόκειται νά έκδοθεί σέ μορφή μελέτης μέ τίτλο: *Έ Παιδαγωγική Άξία τοϋ Πένθους*-Έκδόσεις Παπαζήσης.

ΆΛΛΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Γνώση τής Άρχαίας Έλληνικής, τής Λατινικής, τής Άγγλικής καί τής Ίταλικής γλώσσας.

Τό κυρίαρχο πάθος μου εἶναι τό Θεάτρο καί ή Λογοτεχνία (έχω συμβάλει στήν όργάνωση καί περάτωση σεμιναρίων καί διαλέξεων περί τοϋ Έλληνικοϋ Πολιτισμοϋ, τοϋ Σύγχρονου Θεάτρου καί τής άπαράμιλλης Παιδαγωγικής του άξίας, κατά τή διάρκεια τών σπουδών μου στήν Άγγλία). Τό έρευνητικό μου έργο τείνει νά προσεγγίζει καί τελικά έστιάζεται πάντα στόν χώρο τοϋ Θεάτρου, Άρχαίου καί Σύγχρονου, στόν ύποκριτή, στή δραματική πυκνότητα τής σιωπής, στήν *συνένοχη άπόσταση* τής μάσκας, στίς *ατέρμονες μεταμορφώσεις*, στήν Έλληνική μουσική, στήν αίσθητική παιδεία κι έξ' άπαντος, στό *συμπαντικό* τοϋ Έλληνικοϋ πολιτισμοϋ.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Ἡ Διδακτορική μου Διατριβή ἐπιγράφεται: «Ἡ Ἀναπαράσταση τῶν Γυναικείων Χαρακτήρων στά Πλήρως Διασωζόμενα, καθώς καί στά Ἀποσπασματικά Ἔργα τοῦ Αἰσχύλου». Στήν ἔρευνά μου ἐτούτη μέ ἐπιχείρημα τό Αἰσχύλειο πρωτότυπο, ἐξετάζω κι ἀποκρυπτογραφῶ τήν *ψυχοτροπία* καί τίς *συγκινησιακές ἐκφάνσεις τῶν γυναικείων τραγικῶν μορφῶν*. Ἀνιχνεύω τή σύσταση τῆς δραματικῆς ἰδιαιτερότητας καί τόν ὑπερβατολογικό χῶρο τῆς Αἰσχύλειας τραγικῆς ἡρωίδας. Ἡ *παράσταση* τοῦ Αἰσχύλου εἶναι πράξη *ἀριστουργηματική* μά καί *πολιτική*. Γιατί ὁ τραγικός Λόγος εἶναι *συμπαντικός* καθώς σημαίνει τήν *ἄρση* τοῦ διάκενου ἀνάμεσα στό *θεῖο* καί στό *ἀνθρώπινο*, τήν ἀποστροφή γιά τό τετριμμένο, τό ἀσήμαντο. Ἡ *κάθαρση* στόν Αἰσχύλο ἀποτελεῖ *ἱεροτελεστία ὑπέρβασης* κι *ἐξωραϊσμοῦ* τῶν παθῶν... Οἱ *ἀλληλεπιδράσεις* ἔχουν σημασία κυρίαρχη καί ἡ γυναικεία *persona* ἀπορρέει ὡς *εἰκόνα* τῆς κοινωνικο-πολιτικῆς δομῆς, ἡ ὁποία ἔχει ἰσχύ καταλυτική. Ἡ λεπτομερής καί οὐσιαστική προσέγγιση τοῦ ἀρχαίου κειμένου ὑπῆρξε γιά τήν ἔρευνά μου στό Ἀρχαῖο Δράμα, ἀνυπέρβλητη πηγή ἐπιστημονικῆς γνώσης καί Θεατρικῆς Παιδείας.

Ἀπό τό 1995 πού ἐπέστρεψα στήν Ἑλλάδα καί ἐδίδαξα στό Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγῶν τῶν Πανεπιστημίων Ἀθήνας, Θεσσαλίας καί Ἰωαννίνων, τό ἐρευνητικό μου ἔργο ἐστιάζεται στά περί τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ, ὡς μία καθαρόαιμη ἀπόληξη μά καί διαιώνιση τοῦ Ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι λιπτός, ἀπροκατάληπτος κι ἐξόχως, *ΛΑΪΚΟΣ*. Ἐξάλλου, ἡ ἐκτενής ἐνασχόλησή μου μέ τόν ἀτέρμονο, συμπαντικό λόγο τοῦ Μύθου ἀποτελεῖ ἀπόρροια τῶν Κλασσικῶν – Φιλοσοφικῶν καί προπάντων, Θεατρικῶν Σπουδῶν μου... Δημιουργική ἐκβαση τῆς διδασκαλίας καί τῆς πολύτιμης ἐμπειρικῆς μου γνώσης στό Παιδαγωγικό Τμήμα – ἀλλά καί στό Πειραματικό Νηπιαγωγεῖο τοῦ Πανεπιστημίου Ἰωαννίνων, ἀποτελεῖ ἡ σειρά τῶν ἀκολουθῶν ἄρθρων μου:

- I. «Ὁ Ἑλληνικός Λαϊκός Πολιτισμός, ὁ Προτυπωτικός Λόγος, τό Παραμῦθι, τά Θεατρικά Δρώμενα καί ἡ Μεταμόρφωση τοῦ Φόβου».

Πρόκειται για μία σπουδή πάνω στις ατελεύτητες εκφάνσεις των αρχέγονων λαϊκών Μύθων, των Αρχετύπων και την συμπαντική διαχείρισή των μέσα από την Παιδεία και τον Πολιτισμό. Ο Μύθος μέσα από τον Θεατρικό Λόγο είναι *Παραμυθία*, αντίδοτο στο άτεγκτο, πού εισάγει το παιδί με σαφήνεια και παραστατικότητα, με τρόπο αγαπητικό, σε έννοιες μεγάλες και ασύλληπτες γι' αυτό, όπως είναι το Πένθος, ή Όργη, ο Θεός, ή Απελπισία, ο Θάνατος, ο Έρωτας. Η παντοδύναμη, αίδια παρουσία του Έλληνικού Λαϊκού Πολιτισμού μέσα από τα Παραμύθια, τα Θέσμια και τις Ίεροπραξίες. Τρόποι προσέγγισης και πολλαπλά ένδεχόμενα προς την αποκρυπτογράφηση της πολιτισμικής μας παράδοσης για το παιδί. Η παρούσα εισήγησή μου περί του Έλληνικού Λαϊκού Πολιτισμού, Παραμυθιοῦ και Θεατρικῶν Δρωμένων παρουσιάστηκε στην Ημερίδα του Συλλόγου Νηπιαγωγῶν και Δασκάλων στά Ίωάννινα μέ θέμα: «Η Μετάβαση του Παιδιοῦ από τό Νηπιαγωγείο στό Δημοτικό Σχολείο».

- II. «Τό Θεατρικό Παιχνίδι στην Άγωγή του Παιδιοῦ: Ένα Ταξίδι στην Ένδοχώρα του». Ο δραματικός άγώνας, οί μορφικές έναλλαγές, ή σάρκωση τῶν ποιητικῶν εἰκόνων, ή άριστουργηματική άναπαράσταση τῆς πραγματικότητας εἶναι εἶδη *ἐπείγοντα* για νά ίχνηλατήσει τό παιδί τήν αναλλοίωτη ρίζα τῆς *ὑπαρξης*, τήν γνώση του ταξιδιοῦ αλλά και τίς αἰσθητικές ἰδέες κι αξίες.
- III. «Η Διδακτική και ή Σπουδαιότητα τῆς Προσέγγισης του Αρχαίου Δράματος στην Έκπαίδευση: ή Αρχή του Προτυπωτικοῦ Λόγου στην Άγωγή».
- Άναφορές σέ κείμενα, ακούσματα, λαϊκά δρώμενα κι όνειροφαντασίες τόσο άληθινές όσο και τά παραμύθια, όλα όσα συγκροτοῦν τόν *θίασο* τῆς *κυτταρικής μνήμης* κι άποτελοῦν τά έξαίσια ὑλικά τῆς προαιώνιας δραματικής ὑπόστασης. Η διδαχή του Δράματος: Τραγωδίας – Κωμωδίας μέσα από τήν έκφορά του

Μύθου – Παραμυθιοῦ, ἡ συμβολική δομή, ἡ ἀποδόμηση καί ἡ πολλαπλή λειτουργικότητά του εἶναι εὐεργετικά στήν ἀγωγή τοῦ παιδιοῦ.

IV. «Ἡ Ἀρχέγονη Τελετουργική Διαδικασία τοῦ Χοροῦ καί οἱ Αἰσθητικές του Ἀναγνώσεις στήν Ἀγωγή τοῦ Παιδιοῦ».

Ἡ ἀρχέγονη τελετουργική διαδικασία τοῦ Χοροῦ – σέ μορφή *προσευχῆς* στήν πρώτη της νιότη κι ἔκφανση – ἔχει πρωταρχική σημασία διότι ἀποτελεῖ μία οὐσιαστική *ἀνάγνωση* καί *σπουδή* τοῦ Σώματος καί τῆς Ψυχῆς. Ἡ Ἀγωγή τοῦ Χοροῦ δέν σημαίνει μονάχα τήν εὐεργετική ἀπελευθέρωση τοῦ νευρικοῦ συστήματος, σημεῖο ἀναφορᾶς τῶν πάντων, καθῶς τρυπᾷ, διαμορφώνει καί κυριαρχεῖ στόν λόγο τῶν αἰσθημάτων καί τῶν πράξεών μας, ἀλλά παρέχει καί τήν συνειδητοποίηση τοῦ *γνωστικοῦ* σχήματος τοῦ Σώματος, ἀπό τό παιδί.

Εἶναι πρωταρχικῆς σημασίας νά ἐπισημάνω πῶς ἡ ἐμπειρία μου κατά τήν ἐφαρμογή τῆς διδασκαλίας τῶν ἀρχαίων παραμυθιῶν, στό Πειραματικό Νηπιαγωγεῖο, ὡς *πρωτογενῶν σημαινόντων*, ὑπῆρξε ἄκρως ἐνδιαφέρουσα.

Ἡ μονογραφία μου μέ τόν τίτλο **«Θέατρο: Θεωρία καί Πράξη – Θεατρικό Παιχνίδι»** ἀποτελεῖ μία ἔστω, *γραφτή μαρτυρία* ἐτούτης τῆς ἀνυπέρβλητης *μέθεξης* καθῶς καί τῆς *ἀκτινοβολούσας ἀντανάκλασῆς* της. Ἡ συγκεκριμένη μελέτη μου ἀποτελεῖ μία *σύνθεση* ἐπιχειρημάτων πάνω στήν περιγραφή διαδικασίας τῆς *γεινίας* τῆς Θεατρικῆς Ἑκφρασης μέ τό *θεῖο*, τῆς ἀποκρυπτογράφησης τῶν ἀμεταμφίεστων, μεγαλειωδῶν χαρακτηριστικῶν αὐτῆς τῆς ἔκφρασης, καθῶς καί τῆς Παιδαγωγικῆς της. Ἡ ἔρευνα τοῦ βιβλίου ἐστιάζεται στήν Θεατρική Παιδεία κι ἐξετάζει ἐνδελεχῶς τήν ἀνυπέρβλητη παιδαγωγική ἀξία τοῦ Θεάτρου στό Πανεπιστήμιο μέσα ἀπό τόν Μῦθο, τόν Αὐτοσχεδιασμό, τή Δραματοποίηση καί προπάντων, τό Θεατρικό Παιχνίδι. Τό Θεατρικό Παιχνίδι ἀποτελεῖ ἕνα *συμπαντικό αἰσθητικό ἀγώνισμα* πού καλλιιεργεῖ μέ τρόπο ποιοτικό καί κορυφαῖο τήν προσωπικότητα τοῦ παιδιοῦ. Μέσα ἀπό τήν Θεωρητική κι

Έμπειρική Θεατρική γνώση, τό παιδί αποκτᾷ καλλιέπεια φωνῆς καί συνειδητοποίηση τοῦ *γνωστικοῦ σχήματος* τοῦ σώματος, συλλογικό, δημιουργικό πνεῦμα, δημοκρατικό φρόνημα κι ἐξοικειώνεται μέ τό αἰσθητικό καί ποιητικό περιεχόμενο τοῦ Κόσμου. Τό θέατρο μέσα ἀπό τίς πολυσύνθετες διεργασίες κι ἐφαρμογές του, μέσα ἀπό τίς σπάταλες κι ἀενάως ἀξόδευτες σαῖτες φωτός του, εἶναι ἡ Τέχνη ποῦ διδάσκει στό παιδί τήν ἀποκρυπτογράφηση τῶν ἐκφραστικῶν μέσων, τήν αὐτοσυνειδησία, τήν ἀποδοχή τῆς *ἐτερότητας*. Ἡ Θεατρική Τέχνη, μέσα ἀπό μία πράξη ἐξόχως *θεραπευτική, τελετουργική, αὐτοτελή* κι *εὐσπλαγχνική*, *προάγει* τή συμπεριφορά τοῦ παιδιοῦ, ὁρμηνεύει καί *στήνει* ψυχές.

Ἐπίσης, ἔχω ἰδρύσει τήν Θεατρική Ὅμαδα, *Φᾶος* σέ συνεργασία μέ τούς φοιτητές μου τῶν Σχολῶν: Ἐπιστήμης καί Τέχνης, Ἱστορίας - Ἀρχαιολογίας καί Ἐπιστημῶν Ἀγωγῆς, στό Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἰωαννίνων.

Μέ τήν πολύτιμη σύμπραξη τῶν φοιτητῶν μου, ἔχω διδάξει κι ἐπεξεργασθεῖ ἀποσπάσματα ἔργων ἀπό τό Ἀρχαῖο Δρᾶμα ἕως τό Σύγχρονο Νεοελληνικό καί Παγκόσμιο Θέατρο ἐντός τοῦ πεδίου τῆς Παιδαγωγικῆς – Αἰσθητικῆς *ἄσκησης* τῶν φοιτητῶν καί τῆς ἐν γένει, ἐμπειρικῆς Θεατρικῆς Παιδείας τους.

Τό θέατρο εἶναι μία πράξη *αὐτοτελής, αἶρετική, ἐντελής* ποῦ ἐντός της περιέχονται οἱ ἀκρώρειες, τά ἀποσιωπημένα ὑπονοούμενα, τ' ἄδηλα, τ' ἀπαγορευμένα ἐνδεχόμενα τῆς ἀνθρώπινης ὕπαρξης – ἕνα *δάνειο* παντοτινό μνήμης καί φωτός.

Θεωρῶ τήν ἐκτενῆ σπουδῇ - ἐνασχόλησή μου (θεωρητική κι ἐμπειρική) μέ τό Ἀρχαῖο Θέατρο, ἐξόχως σημαντική γιά τήν μετέπειτα ἐπιστημονική μου σχέση μέ τά Παιδαγωγικά. Γιατί ὁ *ἀρχετυπικός* Λόγος μέσ στήν ἀειφυγία του, ὑποδεικνύει ὡστόσο, τήν ἀποκάλυψη μιᾶς *ἀθέατης* πολυτίμητης γνώσης – διδασκαλίας. Γιατί τό Ἀρχαῖο Θέατρο εἶναι ἡ *συμπαντική μήτρα*, ὁ *δανεικός τόπος* ἐξάσκησης τῶν Ἰδεῶν, τοῦ Σώματος, τῶν Αἰσθημάτων καί τῆς *πολύτροπης νόησης*, ὅπου ἐνοικεῖ ὁ ἀληθινός ἐν τέλει, Ἄνθρωπος, ὁ Αἰσθητής. Ἐξάλλου οἱ Ἀρχαῖοι Ἕλληνες δραματοῦργοί ὑπῆρξαν ἀξεπέραστοι *Παιδαγωγοί* (*educators*),

υποδεικνύοντας μέσα από τὰ ἀριστουργηματικά κείμενά τους, τήν *συμπαντική θέαση (spectrum)* τοῦ Κόσμου, τόν Ἀνθρωπισμό, τήν Ἀρετή. Ὁ κορυφαῖος ἐπιστήμονας J. Peter Euben ἀποφαίνεται πῶς τό Ἀρχαῖο Δρᾶμα ἦταν ἓνα *διόραμα (diorama)* δημοκρατικῶν διαδικασιῶν, μία *πανήγυρις* κοινωνικο-πολιτικῶν ἀξιῶν ὅπου ὁ λαός *σύμπας διονυσιάζεται* μέ ἐξέχοντες δασκάλους τοὺς Τραγωδοὺς. Διόλου τυχαῖα λοιπόν, οἱ *παραστάσεις* προσδιορίζονται ἀπόλυτα ὡς *διδασκαλίες*. Ἡ *τελετουργία* καί ἡ *έντοσθιότητα* τοῦ Θεάτρου ἀπορρέουν ἀπό τό *καθολικό* περιεχόμενο τοῦ Ἀρχαίου Δράματος.

ἌΛΛΑ ἈΡΘΡΑ – ΣΥΝΤΟΜΗ ΜΝΕΙΑ

ΘΕΑΤΡΟ – ΚΛΑΣΣΙΚΗ ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ – ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΘΕΩΡΙΑ

- V. «Ἡ Αἰσχύλεια Κασσάνδρα: Ἕνα Ἀνθρώπινο Τρόπαιο – Ἕνθεος Ἕρωτας – Ἕκθεση – Ὀριακότητα – Τρέλλα καί Θεατρικότητα».

Ἡ Κασσάνδρα εἶναι μία κατ' ἐξοχήν *δραματική persona*, ὄχι μονάχα τῶν *μυθικῶν ἐκφάνσεών* της ἔνεκεν, ἀλλά κι ἐξ' αἰτίας τῆς *διτπῆς* φύσης ποῦ κάποτε ἐκπορθεῖται ἀπό τό θεῖο κι ἄλλοτε ἀπ' τό ἀνθρώπινο. Ἡ *τρελλή* προφήτισσα *ἐκτίθεται* ἀνάμεσα σέ ἀδαεῖς θνητοὺς κι ἀνθρωπόμορφους Θεοὺς, ποῦ τήν ἐπιβουλεύονται... Ἐκεῖ, στό ὄριο μετά τό ἀνθρώπινο καί πρίν ἀπ' τό θεῖο στέκεται ἡ Κασσάνδρα τοῦ *Ἀγαμέμνονα* διακατεχόμενη ἀπό *ἐνθεο ἔρωτα*. Ἄφυλη ὡστόσο, καί προφητική, ἀποκαλύπτει μέ τέχνη ἀκριβοθώρητη, τίς δραματικές της συγκινήσεις κι ἀλήθειες.

- VI. «Ἄτοσσα: Μία *Βάρβαρη* Μελαγχολική Βασίλισσα – *Σπαραγμός* καί Ταυτότητα τῶν Παθῶν στόν Αἰσχύλο».

Σκιαγράφηση τῆς *ἀλλότροιας* προσωπικότητας τῆς Ἄτοσσας, μέσα ἀπ' τήν *ὀντολογική θλίψη* τῆς ὀδύνης τῆς τραγικῆς ἡρωίδας. Πῶς πάσχει μία *βάρβαρη* δέσποινα: τό *δρᾶμα* της καί ἡ ταυτότητα τοῦ *σπαραγμοῦ*. Ἡ ἐπινόηση τοῦ *βαρβάρου* στοιχείου στοὺς *Πέρσες* τοῦ Αἰσχύλου, ἡ πολιτική προέλευση αὐτῆς τῆς *ἐπινενοημένης* πραγματικότητας. Εἶναι ἡ Ἄτοσσα *βάρβαρη* ἀπό καταγωγή ἢ ἀπό φύση; Ἡ μελαγχολία στήν τραγωδία

σημαίνει *ἀναγνώριση* κι *ἐπιστροφή*, σημαίνει ἐνθύμηση τῆς γνώσης τοῦ *ἀρχέγονου πάθους*.

(Στό ἄρθρο περί τῆς Ἰστορίας ἐπιχειρῶ μία ἐκτίμηση τῆς θεωρίας τῆς Edith Hall περί *βαρβαρισμοῦ* καί τῆς ἐξέλιξής του στήν τραγωδία διατυπωμένα στήν μονογραφία της: “Inventing the Barbarian: Greek Self – Definition of Tragedy” – Oxford University Press 1991).

- VII. «Ὁ Ρόλος καί ἡ Σημασία τῶν Πολιτικῶν Συμφραζομένων στό Εὐρωπαϊκό Δρᾶμα: Ἀναφορές στό Πολιτικό Θέατρο ἀπό τόν Αἰσχύλο, τόν Σοφοκλή καί τόν Εὐριπίδη ὡς τόν Beckett καί τόν Müller».

Τό ἀρχαῖο δρᾶμα, ὡς πνευματική καί πολιτισμική ἐπανάσταση στήν Ἀθήνα τοῦ 5^{ου} αἰῶνα π.Χ., ἔχει χαρακτήρα πολιτικό, ὅχι μόνο μέ τήν τρέχουσα ἔννοια, δηλαδή τῆς ἀντανάκλασης πολιτικῶν γεγονότων καί τοῦ δημοκρατικοῦ διαλόγου ἀνάμεσα στό παρόν καί τό παρελθόν τοῦ *σώματος* τῆς πόλης, ἀλλά καί μέ τή βαθύτερη ἔννοια τῆς ἀνάδυσης τῶν λανθανουσῶν σχέσεων ἐξουσίας καί καταπίεσης σέ μία δεδομένη κοινωνία. Σέ αὐτή κυρίως, τή διάσταση τοῦ Ἀρχαίου Δράματος ἐστιάζεται τό ἐνδιαφέρον τοῦ παρόντος ἄρθρου, δίνοντας ἰδιαίτερη ἔμφαση στόν ρόλο τῆς τραγωδίας ὡς καθρέφτη τῶν σχέσεων ἐξουσιαστικῶν ἐξουσιαζομένου στήν ἀρχαία ἀνδροκρατούμενη Ἀθήνα. Ἀπό τή *βάρβαρη* Μήδεια ὡς τή *μελαγχολική* Ἰστορία, οἱ τραγικές γυναικεῖς μορφές φέρνουν στήν ἐπιφάνεια τίς ὑπολανθάνουσες ἐντάσεις τίς ὁποῖες ἐπιχειρεῖ νά συγκαλύψει τό ἀνδροκρατικό μοντέλο, καί μέ τόν τρόπο αὐτό πραγματώνουν τήν τραγική κάθαρση τῶν παθῶν. Ἐδῶ ἀκριβῶς, θά πρέπει νά ἀναζητηθεῖ ἡ ἐρμηνεία τῆς διαχρονικότητας τοῦ Ἀρχαίου Δράματος ὡς γραφῆς καί ὡς παράστασης, διαχρονικότητα πού ἐκφράζεται μέσα ἀπό τά ἔργα κορυφαίων Εὐρωπαίων δραματουργῶν ὅπως, ὁ Pasolini, ὁ Beckett καί ὁ Müller, βαθύτατα ἐπηρεασμένων ἀπό τοὺς ἀρχαίους τραγικούς.

- VIII. «Οἱ Διονυσιακές Τελετές ἔναντι τῶν Ἐπιδαυρείων: ἐρμηνεύοντας τήν Ἀρχαία Παράσταση ὡς Ἀνάμνηση Κληρονομίας ἔνεκεν...»: Εἰσήγηση.

Ἡ Τραγωδία ὡς *διόραμα* δημοκρατικῆς *διαδικασίας*, μία γιορτή πολιτικῶν ἀξιών κι ὁ λαός *σύμπας* νά *διονυσιάζεται* στά δρώμενα τῆς ἀρχαίας πόλης.

Τό Θέατρο έδω βιώνεται *θεραπευτικά* – βγαίνοντας στην *πάλη*, στην *λήθη* τοῦ ἐπιβεβλημένου, στην *όνειροφαντασία*, μέ *λάφυρο* ἓνα μονάχα δάφνινο στεφάνι... 1954 ἔως σήμερα: ἡ Σπουδαιότητα καί τό Πολιτικό Περιεχόμενο τοῦ Θεσμοῦ τῶν Ἐπιδευρείων. Συνεισφορά, ἀλληλεπιδράσεις καί τό *παράδοξο στοίχημα*, ἡ ἀναβίωση καί ἡ ἐπισήμανση τῆς *Ἑλληνικότητας*, τῆς Δραματικῆς Τέχνης καί συνάμα, ἡ *καθολικότητα* κι ὁ *κοσμογονικός Λόγος* τῆς Τραγωδίας, σαρκωμένα σέ μία λατρεία παραστάσεων μέ μορφή παγκόσμια. Τό κοινωνικο-πολιτικό καί πολιτιστικό κῦρος τοῦ θεσμοῦ, τό Ἐθνικό Θέατρο, τό Θέατρο Τέχνης, Εὐαγγελᾶτος, Τερζόπουλος, Hall, Stein, Strelher, Mnouchkine. Ἡ Δελφική Ἰδέα κι ἡ *αἴγλη* τοῦ *παγανισμοῦ*. Πνευματικό *ξύπνημα* καί *ὑπέρβαση*. ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ: χῶρος Θεῶν καί Ἡμιθέων: ὅταν ἡ Κατίνα Παξινοῦ παίζει... Ἡ σύλληψη μιᾶς *ξένης* παράστασης καί ἡ πραγμάτωσή της στόν τόπο τῆς *μήτρας*. Τό *ιστορικό* – *πνευματικό* κι *αἰσθητικό* πρόσωπο τοῦ Ἐπιδαύρειου θεσμοῦ.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2005-2010

2005-2010: Ἀπό τό 2005 διδάσκω ὡς Λέκτωρ στό Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγῶν τῆς Σχολῆς Ἐπιστημῶν Ἀγωγῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἰωαννίνων, τά μαθήματα:

- I. *Θεατρική Παιδεία.*
- II. *Θεατρική Παιδεία καί Πράξη.*
- III. *Θεατρικό Παιχνίδι.*
- IV. *Δραματοποίηση, Θεατρική Ἔκφραση, Κίνηση καί Ρυθμός.*

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

2005-2009: Παράλληλα μέ τήν Πανεπιστημιακή μου Διδασκαλία, ἐδίδαξα καί στά ΤΕΙ Ἰωαννίνων, τά μαθήματα:

- I. *Θεατρική Ἔκφραση κι Αἰσθητική Ἀγωγή.*
- II. *Θεατρική Ἀγωγή καί Παιδεία.*
- III. *Δραματοποίηση.*
- IV. *Θεατρικό Παιχνίδι.*
- V. *Κουκλοθέατρο.*

VI. Άγωγή Λόγου καί Χοροῦ.

ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ – ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ

ΜΑΪΟΣ 2007: *Ένθεες Όψεις*: Παράσταση από τήν θεατρική ομάδα Φᾶος τήν όποία ἔχω ιδρύσει στό Τμήμα Νηπιαγωγῶν.

Δραματοποίηση, Προσαρμογή Κειμένων, Σκηνοθετική Έποπτεία, δική μου:

I. *Ένα ζευγάρι ρόδα* (Δημῶδες Ἄσμα) – Θεατρική Έρμηνεία: Κ. Καραμήτρου.

II. *Άγαπῶντας Σε, Έπιστρέφω άπ' τόν Άδη*: Δραματοποίηση.

III. *Η Σατραπεία*: Κ. Καβάφη – Θεατρική Έρμηνεία: Κ. Καραμήτρου.

IV. *Ο Διόνυσος δέν ύπάρχει πιά...*: Δραματοποίηση.

V. *Η Σονάτα τοῦ Σεληνόφωτος - Έτσι πολύ άπένισα*: Γ. Ρίτσου – Κ. Καβάφη – Θεατρική Έρμηνεία: Κ. Καραμήτρου.

VI. *Πένθιμος Έρωσ*: Δραματοποίηση.

VII. *Τά Γκρίζα*: Κ. Καβάφη – Θεατρική Έρμηνεία: Κ. Καραμήτρου.

VIII. *Φαῖδρες*: Δραματοποίηση.

IX. *Duende*: Federico Garcia Lorca: Δραματοποίηση.

X. *Μοιρολόι - Έξοδος* – Θεατρική Έρμηνεία: Κ. Καραμήτρου.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2008

With a slight divergence from the universe... - *Μέ μιάν έλαφριά άπόκλιση άπό τό σῦμπαν...* Παράσταση μέ θέμα τή *δραματική ύπεροχή τῆς έτερότητας*.

ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ – ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΤΕΧΝΗΣ

Γιά μία ένδελεχή σπουδή κι έμπειρική γνώση περί του Άρχαίου καί Σύγχρονου Δράματος άπό τήν Θεατρική Όμάδα Φᾶος πού ἔχω ιδρύσει.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ: ΚΟΙΝΩΝΙΑ-ΕΠΙΣΤΗΜΗ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

I. *Δραματοποίηση καί μῦθος: ή Ζωή τοῦ Γαλιλαίου τοῦ Brecht*.

- II. *Μορφές δραματοποίησης στο έργο του Εὐγένειου Τριβιζᾶ με ιδιαίτερη μνεία στο «Κορίτσι κι ὁ Χιονάνθρωπος».*

2005-2009: Ἔχω διδάξει στους φοιτητές τοῦ Διδασκαλείου τοῦ Π.Τ.Ν τά μαθήματα: *Θέατρο καί Πολιτισμός-Δραματοποίηση-Θεατρικό Παιχνίδι-Θεατρική Παιδεία καί Πράξη.*

2005-2010: Ἔχω ἀναλάβει τήν κύρια ἐποπτεία διπλωματικῶν ἐργασιῶν μέ τά ἀκόλουθα θέματα:

«Τό Θέατρο Σκιῶν μέ βασική ἀναφορά στόν Καραγκιόζη καί οἱ ἐπιδράσεις του στό σήμερα».

«Εἶδη καί Μορφές Θεάτρου καί Θεάματος για Κοινό ἀνηλίκων».

«Ὁ Θεός Διόνυσος καί ἡ Λατρεία του».

«Ἀρχαῖο Ἑλληνικό Θέατρο».

«Federico Garcia Lorca»

«Θεατρική Ἀγωγή καί Θεατρικό Παιχνίδι»

«Φαῖδρα»

ΑΡΘΡΑ – ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

- I. «The Significance of Drama as a European Culture Inheritance» («Ἡ Σπουδαιότητα τοῦ Ἀρχαίου Δράματος ὡς Εὐρωπαϊκή Πολιτιστική Κληρονομιά»), περιοδικό *Ἀθήνα*, τόμος ΠΓ΄, Ἀθήνα 2005.
- II. «Performing Metamorphosis and De-humanization of the Tragic Heroines in Aischylos» («Παραστασιακή Μεταμόρφωση καί Σκηνικός Ἀπ-ανθρωπισμός τῶν Τραγικῶν Ἡρωίδων στόν Αἰσχύλο»), στήν *Ἐπιστημονική Ἐπετηρίδα τοῦ Παιδαγωγικοῦ Τμήματος Νηπιαγωγῶν τῆς Σχολῆς Ἐπιστημῶν Ἀγωγῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἰωαννίνων*, τόμος Γ΄, Ἰωάννινα, 2005.
- III. «Myth, Theatre and Multiculturalism: A Comparative Analysis of Greek and Turkish Folk Tales» («Μῦθος, Θέατρο καί Πολυ-πολιτισμικότητα: Μία Συγκριτική Ἀνάλυση τῶν Ἑλληνικῶν καί Τούρκικων Παραμυθιῶν») στό *We Speak the Same Culture – Caft International Congress of Comparative Literature and the Teaching of Literature and Language – Congress Proceedings, Gazi Üniversitesi; Ankara, 2009.*

- IV. «A Philosophical Approach of *Grief – Penthos* in Tragedy: From Aischylos to Beckett» («Μία Φιλοσοφική Προσέγγιση του Πένθους στην Τραγωδία: από τον Αίσχύλο στον Beckett») in the *21st International Conference of Philosophy on the topic: Philosophy, Art and Technology – Conference Proceedings*, Athens, 2010.
- V. «Dramatization and Multiculturalism: the Re-presentation of Love and Death in Greek and Turkish Culture» («Δραματοποίηση και Πολυ-πολιτισμικότητα: ή Ανα-παράσταση του Έρωτος και του Θανάτου στην Έλληνική και Τουρκική Κουλτούρα») in the *International Conference of the University of Krete: Hellenic and Turkish Culture – Conference Proceedings*, Krete, 2010.
- VI. «Dramatization and Multiculturalism: The Re-presentation of Emotions in the Work of Hikmet, Gioutzel and Ritsos» («Δραματοποίηση και Πολυ-πολιτισμικότητα: Η Ανα-παράσταση των Συγκινήσεων στο Έργο του Hikmet, Gioutzel και Ρίτσου») στο περιοδικό *Άθηνά*, 2011.
- VII. «Aspects of Otherness through Theatre Language: the Resourceful Dynamics of Ancient Greek Myths and Drama in Education» («Όψεις της Έτερότητας μέσα από την Θεατρική Γλώσσα: Η Πολύτροπη Δυναμική των Αρχαίων Ελληνικών Μύθων και του Δράματος στην Εκπαίδευση»), δημοσίευση στα Πρακτικά του 3^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Προσχολικής Αγωγής με θέμα: *Η Έρευνα στην Παιδική Ήλικία: Προσδιορίζοντας ένα Νέο Έρευνητικό Τοπίο*, Ιωάννινα, 11-13 Μαρτίου 2012.
- VIII. «Theatre Research and Practice as a Vehicle towards a Higher Level of Knowledge and Cultural Attitude in Education» («Η Θεατρική Έρευνα και Πρακτική ως Όχημα προς ένα Ανώτερο Επίπεδο Γνώσης και Πολιτισμικής Συμπεριφοράς στην Εκπαίδευση»), in the *ERPA International Congress 2014, Congress Proceedings*, Istanbul, 6-8 June 2014.
- IX. «The Philosophical Language of Dramatic Art as a Moral Vehicle towards a Reading of Crisis and Self-Awareness: The Dialectical Embrace of Dramatic Art and Philosophy as a Reflection and Challenge upon Crisis», *Gramma*, Τεύχος 22, Thessaloniki University Press, Thessaloniki, 2014.
- X. «Experiencing Dionysos: from the Dis-memberment of the God to the Total Arrangement of Human Emotion – The Re-sourceful Dynamics of Theatre in Education» («Γνωρίζοντας τον Διόνυσο: από τον Διαμελισμό του Θεού στην Όλική Τακτοποίηση της Ανθρώπινης Συγκίνησης - Η Πολύτροπη Δυναμική του Θεάτρου στην Εκπαίδευση») στο περιοδικό *Πλάτων*, τόμος 60, 2014-2015.

XI. «*Olophyrsis: from Aischylos and Euripides to Ibsen and Beckett*» («*Όλόφυρσις: από τόν Αίσχύλο καί τόν Εύριπίδη στόν Ibsen καί στόν Beckett*») στό περιοδικό *Πλάτων*, τόμος 60, Αθήνα, 2014-2015.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

- I. «The Art of Re-presentation and its Catalytic Role in the Consolidation of the Science of Physics for the Animator and the Child: Brecht's: *The Life of Galilaios*» («*Η Τέχνη τῆς Ἀνα-παράστασης καί ὁ Καταλυτικός τῆς Ρόλος στήν Ἐμπέδωση τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν γιά τόν Ἐμψυχωτή καί τό Παιδί: Ἡ Ζωή τοῦ Γαλιλαίου τοῦ Brecht*») στήν Εἰδική Ἔκδοση: *Κοινωνιογνωστικές καί Κοινωνικοπολιτισμικές Προσεγγίσεις στή Διδακτική τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν στήν Προσχολική καί Πρώτη Σχολική Ἡλικία (Sociocognitive and Sociocultural Approaches to the Science in Early Childhood)*, ἐπιμέλεια Κ. Πλακίση – Honorable editor: W.M. Roth, ἐκδόσεις Πατάκη, Αθήνα, 2011.
- II. «*Ἡ Παιδαγωγική Ἀξία τοῦ Μύθου μέσα ἀπό τόν Δραματικό Ἐναγκαλισμὸ τοῦ Ἐνθεοῦ καί τοῦ Εὐφάνταστου – Διαχρονικότητα καί Ἐπικαιρότητα τοῦ Μύθου: ΑρχαιοΕλληνικοί Μύθοι καί Σύγχρονη Πραγματικότητα. Θέατρο Λογοτεχνία – Θεατρικό Παιχνίδι*, Εἰδική Ἔκδοση: *Ταξιδευτής*, Αθήνα, 2013.
- III. «*Ἡ Ἀπεικόνιση τοῦ Ἀλλότροιου Σύμπαντος τοῦ Οἰδίποδα καί τῆς Ἀντιγόνης: Μία Σπουδὴ πάνω στήν Παιδαγωγική Ἀξία καί στήν Πολύτροπη Δυναμική τοῦ Δράματος στήν Ἐκπαίδευση*», Εἰδική Ἔκδοση *Πάμμουσος Παιδαγωγία. Ἡ Παιδαγωγία. Ἡ Παιδαγωγική τοῦ Θεάτρου, Διάδραση*, Αθήνα, 2014.
- IV. «*Ἀσκήσεις Θεατρικῆς Μεταμόρφωσης: Ἡ Παιδαγωγική ἀξία τοῦ Θεατρικοῦ Παιχνιδιοῦ*», στο *Ἐγχειρίδιο Θεατρικῶν Σημειώσεων γιά Ἐκπαιδευτικούς*, Θαλῆς, Αθήνα, 2014.
- V. «*Ἡ Σπουδαιότητα τῆς Διδακτικῆς τῶν Αρχαίων Ἑλληνικῶν Μῦθων: ὁ Ἀρχετυπικός Λόγος τῆς Ἀπροκαταληψίας, τῆς Κατάνυξης καί τῆς Στοργῆς στο Σχολεῖο*», δημοσίευση στο *Θέατρο στήν Ἐκπαίδευση: Καλλιτεχνική Ἐκφραση καί Παιδαγωγία* (Εἰδική Ἔκδοση), *Διάδραση*, Αθήνα, 2014.

ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ – ΔΙΗΜΕΡΙΔΕΣ

- I. International Interdisciplinary Conference – Faculty of Education – Department of Preschool Education – Laboratory of Psychological Research (Laboratorial Unit of Ecological Psychology and Heuristic, Experiential and Dialogic\Communicative Psychopedagogy) – School of Letters – Department of Philosophy and Social Studies – Division of Theory and Methodology of Social Sciences – University of Krete: *Lived*

- Experience, Metaphor and Multimodality: Implications in Communication, Education, Learning and Knowledge*, Paper title: «Experiencing Dionysos: From the *Dis-memberment* of the God to the *Total Arrangement* of Human Emotion – The Resourceful Dynamics of Theatre in Education» («Γνωρίζοντας τόν Διόνυσο: Από τόν *Διαμελισμό* τοῦ Θεοῦ ὡς τήν *Ὀλική Τακτοποίηση* τῆς Ἀνθρώπινης Συγκίνησης - Ἡ *Πολύτροπη* Δυναμική τοῦ Θεάτρου στήν Ἑκπαίδευση»), Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ρέθυμνο, 2008.
- II. 5^ο Πανελλήνιο Συνέδριο μέ διεθνή συμμετοχή: *Ἐπιστήμη καί Κοινωνία: οἱ Φυσικές Ἐπιστήμες στήν Προσχολική Ἑκπαίδευση* – Πανεπιστήμιο Ἰωαννίνων, τίτλος εἰσήγησης: «The Art of Re-presentation and its Catalytic Role in the Consolidation of the Animator and the Child: *Brecht's The Life of Galilaïos*» («Ἡ Τέχνη τῆς Ἀνα-παράστασης καί ὁ Καταλυτικός της Ρόλος στήν Ἐμπέδωση τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν γιά τόν Ἐμψυχωτή καί τό Παιδί»: *Ἡ Ζωή τοῦ Γαλιλαίου τοῦ Brecht*), Πανεπιστήμιο Ἰωαννίνων, Ἰωάννινα, 2008.
- III. International Congress of Comparative Literature and the Teaching of Literature and Language – Gazi University, Ankara – Caft Congress: *We Speak the Same Culture*, title paper: «Myth, Theatre and Multiculturalism: A Comparative Analysis of Greek and Turkish Folk Tales» («Μῦθος, Θέατρο καί Πολυ-πολιτισμικότητα: Μία Συγκριτική Ἀνάλυση τῶν Ἑλληνικῶν καί Τούρκικων Παραμυθιῶν») Gazi University, Ἄγκυρα, 2009.
- IV. 21st International Conference of Philosophy on the Topic: *Philosophy, Art and Technology* – International Association for Greek Philosophy, title paper: «A Philosophical Approach of *Grief – Penthos* in Tragedy: From Aischylos to Beckett» («Μία Φιλοσοφική Προσέγγιση τοῦ *Πένθους* στήν Τραγωδία: Ἀπό τόν Αἰσχύλο στόν Beckett»), Πάφος, 2009.
- V. International Conference: *Hellenic and Turkish Culture* – Department of Primary Education – University of Krete, title paper: «Dramatization and Multiculturalism: the Re-presentation of Love and Death in Hellenic and Turkish Culture» («Δραματοποίηση καί Πολυ-πολιτισμικότητα: Ἡ Ἀνα-παράσταση τοῦ Ἔρωτος καί τοῦ Θανάτου στήν Ἑλληνική καί Τουρκική Κουλτούρα»), Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ρέθυμνο, 2009.

- VI. Διημερίδα: “Διαχρονικότητα και Έπικαιρότητα του Μύθου: ΑρχαιοΕλληνικοί Μύθοι και Σύγχρονη Πραγματικότητα. Θέατρο – Λογοτεχνία – Θεατρικό Παιχνίδι”, τίτλος εισήγησης: “Η Παιδαγωγική Άξία του Μύθου μέσα από τόν *Δραματικό Έναγκαλισμό* του *Ένθεου* και του *Εύφάνταστου*, Έπιστημονική Επιμέλεια: Θόδωρος Γραμμαῖς, 2^η Έπιστημονική και Καλλιτεχνική Διημερίδα από τό *Έργαστήριο Τέχνης και Λόγου* Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Έκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αθηνών στό *Θέατρο τῆς Ἡμέρας*, Αθήνα- Δεκέμβρης, 2011.
- VII. 3^ο Διεθνές Συνέδριο Προσχολικής Άγωγῆς: “ Η Έρευνα στήν Παιδική Ἡλικία: Προσδιορίζοντας ἕνα Νέο Έρευνητικό Τοπίο”- Πανεπιστήμιο Ἰωαννίνων, τίτλος εισήγησης: “*Aspects of Otherness through Theatre Language: the Resourceful Dynamics of Ancient Greek Myths and Drama in Education*” (“Οψεις τῆς Έτερότητας μέσα ἀπό τήν Θεατρική Γλῶσσα: Ἡ Πολύτροπη Δυναμική τῶν Αρχαίων Ἑλληνικῶν Μῦθων καί τοῦ Δράματος στήν Έκπαίδευση), Πανεπιστήμιο Ἰωαννίνων, Ἰωάννινα, 2012.
- VIII. “The Philosophical Language of Dramatic Art as a Moral Vehicle towards a *Reading of Crisis and Self-Awareness*: “The *Dialectical Embrace of Dramatic Art and Philosophy as a Reflection and Challenge upon Crisis*”, in the *International Philosophy Conference: Philosophy and Crisis: Responding to Challenges to Ways of Life in the Contemporary World*, University of Ioannina, July 2013.
- IX. Erpa International Congress in Education, τίτλος εισήγησης: “Theatre Research and Practice as a *Vehicle* towards a Higher Level of Knowledge and Cultural Attitude in Education” (“Η Θεατρική Έρευνα καί Πρακτική ὡς Ὅχημα προς ἕνα Ἀνώτερο Επίπεδο Γνώσης καί Πολιτισμικῆς Συμπεριφορᾶς στήν Έκπαίδευση”), Istanbul University, Turkey, 6-8 Ἰουνίου, 2014.
- X. Διεθνές Συνέδριο: “Πάμμουσος Παιδαγωγία. Ἡ Παιδαγωγική τοῦ Θεάτρου”- Πανεπιστήμιο Αθηνών στό πλαίσιο τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Έκπαιδευτικοῦ κι Έρευνητικοῦ Προγράμματος «ΘΑΛΗΣ», τίτλος

εισήγησης: “A Portrayal of Antigone’s and Oedipus’s *Otherworldliness*: A Study on the Pedagogic Value and the Resourceful Dynamics of Drama in Education”, («Ἡ Ἀπεικόνιση τοῦ Ἀλλότροιου Σύμπαντος τῆς Ἀντιγόνης καί τοῦ Οἰδίποδα: Μία Σπουδή πάνω στήν Παιδαγωγική Ἀξία καί στήν Πολύτροπη Δυναμική τοῦ Δράματος στήν Ἑκπαίδευση»), Ἀθήνα, 22-24 Νοεμβρίου, 2014.

XI. International Performative Arts Conference for Theatre-Dance-Opera-Costume Design-Stage-Design Studies: *On Stage*, τίτλος εἰσήγησης: “Performing Drama, the Archetypal Art of *Nostos* in Education-Innovatory Approaches” (“Ἡ Δραματική παράσταση, ἡ Ἀρχετυπική Τέχνη τοῦ *Νόστου* στην Ἑκπαίδευση-Καινοτόμες Δράσεις”), Istanbul University, Turkey, November, 2014.

XII. 2^ο Forum Νέων Ἐπιστημόνων: *Θέατρο καί Θεατρικές Τεχνικές στήν Ἀγωγή καί στήν Ἑκπαίδευση*- Ἑργαστήριο Τέχνης καί Λόγου τοῦ ΠΤΔΕ τοῦ ΕΚΠΑ-Ἑργαστήριο Πειραματικῆς Παιδαγωγικῆς τοῦ Τομέα Ἐπιστημῶν τῆς Ἀγωγῆς τοῦ ἰδίου Τμήματος καί Πανεπιστημίου- Τομέας Παιδαγωγικῆς καί Ψυχολογίας τοῦ ΠΤΔΕ τοῦ Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης- Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Θεατρικῶν Σπουδῶν τοῦ Ἀνοικτοῦ Πανεπιστημίου Κύπρου-στό Πλαίσιο τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Ἑρευνητικοῦ Προγράμματος «ΘΑΛΗΣ», τίτλος εἰσήγησης: “Ἡ Πολύτροπη Συμπαντική Δυναμική τοῦ Δραματικοῦ Λόγου στήν Ἑκπαίδευση-Καινοτόμες Προσεγγίσεις καί Δράσεις”, Ἀθήνα, Νοέμβρης, 2014.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- I. «The Significance of Drama as a European Cultural Inheritance» («Ἡ σημασία τοῦ δράματος (εἰδική ἀναφορά στήν τραγωδία) ὡς πολιτιστική κληρονομιά τῆς Εὐρώπης»). Μέσα στό πανδαιμόνιο τῆς ἀτέρμονης, ἀσέληνης, οἰκουμενικῆς νύχτας πού βιώνουμε σπαραχτικά, ὁ Ἑλληνικός πολιτισμός εἶναι μία ἀγαπητική, ἀριστοκρατική ἀγκαλιά πού μᾶς προκαλεῖ μέ τά θέλγητρα τῆς αἰώνιας ψυχῆς, θέλγητρα ἀπαράμιλλα, γυναίκας ἄφυλης, ἡλιόχαρης. Καί ὁ τραγικός Λόγος, *μοναρχικός, αἰδῖος*, μέσα ἀπό τή *μεγαλόσωμη* καί *καθαρόαιμη* Τέχνη, ἀποφαίνεται πῶς δέν πρόκειται γιά μία ἄγρια νοσταλγία, μήτε γιά μία *νεκρολογία* πάνω σέ τελειωμένη γιορτή, τούναντίον, ἡ Τέχνη πού εἰσήγαγε ὁ *ζόρικος, γυναικωτός* θεός εἶναι *συμπαντική*, ἐπίκαιρη κι αἰσθητικά ἀξεπέραστη. Ἐξ' ἅπαντος, ἐπίκαιρη καί σαφῶς καθολική, ἐφ' ὅσον, ἔχουμε πρόσβαση στήν ἔμπνευση, ὅσο δέν διεκδικοῦμε τήν πατρότητά της (ἐτοῦτο ἐξάλλου, εἶναι καί τό μεγαλεῖο τῆς Τέχνης). Τῆς Τραγωδίας λοιπόν ὁ χαρακτήρας εἶναι ἀνθρωποκεντρικός καί πανευρωπαϊκός (κι ὄχι μόνον): ἡ σκηνή λόγου χάρη, τῆς ἀνθρωποθυσίας στήν *Μήδεια* τοῦ Pasolini θά μποροῦσε ν' ἀποτελεῖ ὀρισμό στήν Τραγωδία... Οἱ Stein, Hall, Strelher, Mnouchkine, Vitez, Müller, Τερζόπουλος, στή δραματική σκηνή: ἐρμηνεῖς, σύγχρονες μεταγραφές, ἀνθρωπολογικές προσεγγίσεις τοῦ Ἀρχαίου Θεάτρου. Ἀρχαῖα καί σύγχρονα πάθη πού *μεταλλάσσονται* μέ *αἰδῶ*, περιπαθῶς κι αἰσθητικά γιά νά μὴν γίνει *καταγέλαστη* ἡ ἀθανασία καί γιά νά περιπλανηθοῦμε (;) – εὐτυχῶς ἀνεπίστρεπτα –προς μία *πένθιμη φιληδονία*, προς τῆς *μαγείας* τήν ἄλω.
- II. «Performing Metamorphosis and *De-humanization* of the Tragic Heroines in Aischylos» («Ἐκτιμήσεις πάνω στοὺς Γυναικείους Χαρακτήρες τοῦ Αἰσχύλου – Παραστασιακή Μεταμόρφωση καί Σκηνικός Ἀπ-ανθρωπισμός τῶν Γυναικῶν στὸν Αἰσχύλο»). Εἰδική μνεία πάνω στό *ὀξύμωρο* σχῆμα τῶν γυναικείων θελγῆτρων. Ἡ *διπλή* γυναικεία φύση καί τά δραματικά ἐνδεχόμενα. Θρησκεία, μνήμη, ἀπωθημένα θεσμῶν πανάρχαιων καί τό Δίκαιο τῆς γυναικείας ὑπεροχῆς, σέ μία ἀνδροκρατούμενη κοινωνία. Τά θέματα αὐτά ἐξετάζονται μέσα ἀπ' τό *δραματικό*,

συμπαντικό τους περιεχόμενο, πέραν όποιας κοινωνιολογικής ή φεμινιστικής θεώρησης, ή όποία μοιραία έπεμβαίνει στην καθολικότητά τους και τά περιορίζει μέ έμπάθεια και ύποκειμενισμό. Άνάλυση της άποκρυπτογράφησης τών γυναικείων στοιχείων κι έπισήμανση της θεατρικότητάς των. Οί γυναίκες στην τραγωδία δέν είναι τύποι, μά ήθη άξεπέραστα. Ή σύσταση ώστόσο και ή έπιβολή της μυθικής δύναμης αúτων τών χαρακτήρων, ύφίσταται ποιητική άδεία ή μήπως χαρακτηρες σάν την Κλυταιμνήστρα είναι τόσο μυθικοί όσο κι άνθρωποι; Πώς πραγματώνεται ή μεταμόρφωση του δραματικού άγώνα, ενός άγώνα πού έμπεριέχει την μετάγγιση αίματος κι ήθους από τόν τραγικό ήρωα στόν τραγικό ήθοποιό πού είναι συνάμα πολιτικό κι αισθηματικό όν; Γυναικός άνδρόβουλον κέαρ – έχιδνα – άμφίσβαινα – σκύλλα: Είναι όλοι έτοϋτοι οί χαρακτηρισμοί δοσμένοι μέ ακρίβεια, γνώση και σαφήνεια, ή μήπως πρόκειται γιά τυφλές άποκρίσεις πάνω στό άθέατον της γυναικείας ψυχής...; Όπως και νά έχει ή ιδιαιτέρως έναλλασσόμενη συμπεριφορά τους είναι μάλλον τόλμημα κι άπόκριση στό έρμαφρόδιτο στοιχείο της ανθρώπινης ύπαρξης. Έκείνο όμως, πού δίδει υπέρτατη σημασία σ' αυτές τίς γυναικείες μορφές και τίς καθιστά άναλλοίωτες κι όλότελα γόνιμες ποιητικά, δέν είναι ή κακία τους – ή κακία έξάλλου, άποτελεεί δύναμη κι όχι συναισθηματική έρασιτεχνία – μά τό γεγονός πώς οί γυναίκες σάν την Κλυταιμνήστρα, την Έκάβη, την Άγαύη είναι κατάφωτες κι έμπλεες όχι συναισθήματος αλλά αισθήματος πού είναι και τό πρωτογενές, άκέραιο στοιχείο της τραγωδίας. Ή ιδεολογία της Πόλης – Κράτους και ή θεατρική διδασκαλία. Τό άκατανόμαστο, άλλότροιο πρόσωπο του ύποκριτή κι ή πολιτική του ύπόσταση: ή σημασία και ή υπεροχή του Σώματος, ή συνένοχη άπόσταση της μάσκας και ή παντοδυναμία της σιωπής (όταν ή Κλυταιμνήστρα σιωπά, άνάγεται δραματικά σέ ήμίθεη). Γιά νά κατανοήσουμε τό θέατρο της Άρχαιότητας, τ' άδηλα κι άτελεύτητα ένδεχόμενα άποκάλυψης της άνυπέρβλητης Δραματικής Τέχνης, πρέπει ν' άνιχνεύσουμε, έξ' άπαντος, νά κλέψουμε μορφές, από την άναπόφευκτη άνθηρότητα και τόν θαυμασμό τών παθών... Ή άνατομία του bathos (ξαφνική άλλαγή ύφους-άκύρωση ενός ρόλου και ταυτόχρονη πρόσληψη άλλου), τό πλουμιστό ύφος, οί ρωγμές, τό έρωτικό πένθος, ή βακχεία. Όψεις άλλοπαρμένες πού τίς συνθέτει ή άχλύ, τά μυθικά άγκαλιάσματα μιās πανάρχαιης ήδονής, τό άψύ κι άβόλευτο αίμα... Ή περιπέτεια, ή στάση, τό κονταροχτύπημα, ή αντίθεση,

ή *όντολογική θλίψη*, κάνει τά πρόσωπα, άνοίκεια στό άσήμαντο κι ἄς μήν όρέγονται τήν άρετή, κι ἄς προσκρούουν στόν νόμο τῆς άνάγκης.

- III. «Myth, Theatre and Multiculturalism: A Comparative Analysis of Greek and Turkish Folk Tales» («Μῦθος, Θέατρο καί Πολυ-πολιτισμικότητα: Μία Συγκριτική Ανάλυση τῶν Ἑλληνικῶν καί Τούρκικων Παραμυθιῶν»). Μολονότι, οἱ λέξεις εἶναι *ἐκεῖνα τά παράξενα πλάσματα τά όποῖα δέν ὑφίστανται τῷ ὄντι*, ἐν τούτοις, ἡ γλῶσσα εἶναι τό *ὄχημα* πού μετουσιώνει τά στοιχεῖα τοῦ *ἐνθεου* καί τοῦ *εὐφάνταστου*. Ὁ Μῦθος εἶναι ἡ *μήτρα* τῆς Ζωῆς, ἡ ὑπέρτατη ἀφήγησή της, ἡ θελκτική *μετάθεση* ἀπό τό ἀληθινό στό μαγικό, ἡ εὐκταία *παραμυθία*. Ἡ σπουδαιότητα τοῦ Ἀνθρώπινου Πολιτισμοῦ συνίσταται στή λιτή, συμπυκνωμένη, *συμπαντική ἄρθρωση* τῆς ὁμορφιάς. Τό θέατρο, ὁ *τόπος* τῶν *μυθικῶν ἐνδεχομένων* Μας, ἀποτελεῖ μία πράξη ἄκρατης *εὐσπλαγχνίας* κι *ἐπιείκειας* καθώς, ὄχι μονάχα ὑποδεικνύει ἀλλά καί ὑποδέχεται τήν *ἐτερότητα*. Ὁ δημιουργικός *ἐναγκαλισμός* ἀνάμεσα στόν Μῦθο καί τήν Τέχνη τῆς Ἀναπαράστασης στοχεύει στή *συμφιλίωση* τοῦ Ἀνθρώπου μέ τίς ἀνάγκες του, τίς ἀδυναμίες του, τό πεπρωμένο του. Ὁ *ἀρχετυπικός Λόγος* τῶν Μύθων, ρωμαλέα ἀνα-παριστᾷ τήν ἀνθρώπινη φύση καί συγκίνηση. Μέσα ἀπό τήν πανάρχαιη σοφία τῶν ἀνώνυμων λαϊκῶν δοξασιῶν, μέσα ἀπό τήν εὐστοχη, ἀριστοτεχνική, εὖρωστη καί πολύτροπη γλῶσσα τῶν παραμυθιῶν, μέσα ἀπό τίς δοξαστικές τους ποιότητες, μέσα ἀπό τήν *ἀλληλεπίδραση* πετυχαίνουμε νά συναντήσωμε τόν ἄλλον, συνθλίβοντας τόν φόβο καί τήν προκατάληψη. Ἡ Τέχνη τῆς Ἀναπαράστασης, μέσα ἀπό τήν θεσπέσια σμίξη ἀνάμεσα στήν *ὑπέρβαση* καί στήν *παράβαση*, κατά τή διεργασία τῆς *δραματοποίησης* θεμελιώνει ἐντός τοῦ συγκινησιακοῦ Μας Κόσμου, εἰκόνες πού πρίν ἔμοιαζαν ξένες. Μία ἐνδελεχῆς ἔρευνα πάνω στή συγκριτική ἀνάλυση Ἑλληνικῶν καί Τουρκικῶν παραμυθιῶν (ὅπως: Ἡ *Νηρλουκές*, Ὁ *Γυῖός τοῦ Πατισάχ* καί ἡ *Σιμουράγγα*, Ἀλέμ-Καλέμ, Ἡ *Ἥλιοτάη*, *Το Χρυσοκίτρινο Πουλί*, Ἡ *Γοργόνα* καί ὁ *Μέγας Ἀλέξανδρος*, Ἡ *Χωρίστρα τῆς Γυναίκας*, *Τό Πεπρωμένο* κι ἄλλα) στοχεύει στήν ἐπισήμανση τῶν ἐκλεκτικῶν συγγενειῶν στή συμπεριφορά καί στόν πολιτισμό τῶν λαῶν μέσα ἀπό τούς δεσμούς οἰκειότητας, τόν ἐξευγενισμό τῶν παθῶν καί τήν ἀπροκαταληψία

γιατί, ή ανθρώπινη επικοινωνία είναι έν τέλει, τό υπέρτατο επίτευγμα. Ή γλώσσα τής Δραματοποίησης είναι ήλιόχαρη κι αγαπητική γιατί ένσαρκώνει τήν άνυπέρβλητη δύναμη τής πολυ-πολιτισμικότητας.

- IV. «Dramatization and Multiculturalism: The Re-presentation of Emotions in the Work of Hikmet, Gioutzel and Ritsos» («Δραματοποίηση και Πολυ-πολιτισμικότητα: Ή Άνα-παράσταση τών Συγκινήσεων στό Έργο τοῦ Hikmet, Gioutzel και Ρίτσου»). Ο άνθρωπος Πολιτισμός σηματοδοτεί τήν ἄρθρωση τοῦ *συμπαντικοῦ Λόγου*. Τό ὠραῖο Σῶμα τών μεγάλων κειμένων είναι ή παντοτινά κυρίαρχη πηγή τής πολυ-πολιτισμικότητας καθώς θέτει τήν ανθρώπινη ὕπαρξη ἀπέναντι σε ὀριακούς προβληματισμούς καί σέ ἀκατάλυτες ἀξίες ὅπως, ή Φιλία, ὁ Έρωτας, ή Τιμή κι ὁ Θάνατος. Ή Τέχνη, μέσα ἀπ' ὅλες τίς ἐκφάνσεις της, μέσα ἀπό τά ρωμαλέα χαρακτηριστικά της ἐκπαιδεύει τόν Ἄνθρωπο ἀπέναντι στήν προδοσία τής ἐπιβεβλημένης θνησιμότητας του. Ή Τέχνη, ἓνα ἐξόχως ἐπικίνδυνο ἐρωτικό ἀγώνισμα χαρίζει στόν Ἄνθρωπο τήν *ἐγγύτητα* πρὸς τό *ἔνθεον*. Ή Τέχνη τής Δραματοποίησης ἀπο-δομεῖ τόν Ἄνθρωπο στοχεύοντας στόν πολλαπλασιασμό καί στήν ἀνάπλασή του μέσα ἀπό τή ρώμη τών συγκινήσεων καί ἰδεῶν, λαμβάνοντας χώρα ἀενάως, στήν περιοχή τής ἀκρώρειας καί τής παράβασης ἐκεῖ, ὅπου ή Ζωή πέρα ἀπό τήν σύμβαση κείται. Ή ἀναπαράσταση τών συγκινήσεων είναι ή πρωτογενής, ἀρχέγονη ἀνάγκη τοῦ Ἀνθρώπου, τό καθοριστικό *ἀποτύπωμα* τοῦ Προμηθεϊκοῦ ἀγῶνα του, τοῦ ἀγῶνα τοῦ ὑποκριτῆ στήν Σκηνή, ἀδιάψευστο χνάρι τοῦ ἀνθρώπινου περάσματος. Οἱ συγκινήσεις είναι τά ἀγαπητικά *δάνεια* ποῦ ὁδηγοῦν ὡστόσο, στήν ἀθανασία τοῦ ἀνθρώπου, στήν κατάργηση τοῦ ἀνύπαρκτου. Ή ἔκφραση τών συγκινήσεων σημαίνει τήν ἐπιστροφή πρὸς τήν ἀνθρώπινη εὐγένεια καί ὡς ἀντίδοτο στήν ἐρημία τών αἰσθημάτων καταλύει τίς νεκρές, ἄψυχες φόρμες. Οἱ συγκινήσεις *ἐνοικοῦν* στήν ποίηση τοῦ Hikmet ὅταν ἀπαγγέλλει τοὺς στίχους του στοὺς ζευγολάτες τής Ἀνατολῆς, στους ἐργάτες τών λιμανιῶν, στά ἐργοστάσια τών ἀστικῶν κέντρων, στή μυθική *persona* τοῦ Kerem, οἱ συγκινήσεις λικνίζονται ἐπικινδύνως στήν *Γυναίκα ἀπό τήν Ἄνδρο* τοῦ Gioutzel, οἱ συγκινήσεις παραμονεύουν στοὺς ποιητικούς διαλόγους τής *Σονάτας τοῦ Σεληνόφωτος* τοῦ

Ρίτσου. Στήν παρούσα έρευνα έπιχειρείται μία άνίχνευση τών συγκινήσεων στή δραματική τους διαύγεια πού *σαρκώνουν* τό φωτεινό, μυροβόλο, παλλόμενο, σπαραχτικό πρόσωπο τής Ζωής.

- V. «A Philosophical Approach of *Grief-Penthos* in Tragedy: from Aischylos to Beckett» («Μία Φιλοσοφική Προσέγγιση τοῦ *Πένθους* στήν Τραγωδία: από τόν Αἰσχύλο στόν Beckett»). Τό ανθρώπινο *πένθος* εἶναι ἡ *έξοδος* τών συγκινήσεων πού νοιώθουμε γιά ὅ,τι δέν ἔχουμε ποτέ έκπορθήσει: τήν ἠθική τελειότητα καί τήν νίκη τοῦ θανάτου. Θρηνοῦμε καθώς συνειδητοποιοῦμε τό ἀτελές τής ἀνθρώπινης φύσης καί συμφιλιωνόμαστε μαζί της. Τό *πένθος* εἶναι ἡ ἀμείλικτη ὑπενθύμιση τής ἐπιβεβλημένης θνησιμότητας Μας, ἡ *ἀντήχηση* μιᾶς ἀτελεύτητης, θλιβερῆς μνήμης. Μέσα ἀπό τήν ὑπερβατολογική του στάση, ὁ τραγικός ἥρωας προκαλεῖ τόν σπαραγμό του προσβλέποντας στήν ἄρση τοῦ διάκενου ἀνάμεσα στό ἀνθρώπινο καί στό θεῖο. Τό *πένθος* εἶναι ἐν τέλει, ἕνα *θελξίπικρον* αἶσθημα γιά μία ἀνέκκλητη ἀπώλεια ἡ ὁποία μοιραῖα προσδιορίζει καί τήν ἀνθρώπινη ὕπαρξη. Μέσα στόν ἀήτητο χρόνο, τό *πένθος* εἶναι ὁ πανάρχαιος λυγμός μιᾶς μεγαλόπρεπης συμπόνοιας μπροστά στήν ἀνθρώπινη ἔνδεια. Μία φιλοσοφική *ἀνάγνωση* πάνω στήν *ἀνατομία* τοῦ *πένθους*, ἐνσαρκωμένο ἀπό τούς ἀπαράμιλλους, μυθικούς κι ὑπερβατικούς τραγικούς χαρακτήρες στόν Αἰσχύλο καί στόν Beckett ἐπιχειρείται στήν παρούσα εἰσήγηση.

- VI. «Dramatization and Multiculturalism: The Re-presentation of Love and Death in Greek and Turkish Culture» («Δραματοποίηση καί Πολυ-πολιτισμικότητα: ἡ Ἀναπαράσταση τοῦ Ἔρωτος καί τοῦ Θανάτου στήν Ἑλληνική καί Τουρκική Κουλτούρα»). Ὁ Ἔρωτας κι ὁ Θάνατος κονταροχτυποῦνται μέσα ἀπό τίς ἴδιες ἀγωνίες σέ κάθε Πολιτισμό, ἔχουν τό ἴδιο ἄγρυπνο, πεινασμένο βλέμμα, τά κορίτσια ἀφηνιασμένα, γέρνουν κάτω ἀπ' τά ἴδια σκιρτήματα τοῦ Ἔρωτος καί τοῦ Θανάτου, εἴτε κατοικοῦν στό νησί τής Σύμης, εἴτε τής Ἀνδρου ἢ στούς λόφους τοῦ Balan. Ἡ Δραματοποίηση ὡστόσο, ἀποτελεῖ ἕνα εὐεργετικό *ὄχημα* γιά τή συνάθροιση τών *σπασμένων* εἰκόνων Μας. Τό θέατρο εἶναι ἐκεῖνη ἡ θελκτική

μετάθεση, πού μέ μόνα της ύλικά τό ἀνθρώπινο Σῶμα καί τήν ἀνθρώπινη Διάνοια, ρίχνει σπάταλες σαῖτες φωτός πάνω στίς σπαραχτικές μας ἀλήθειες. Μολονότι, εὐθραυστοι, ἀλαφροῖσκιωτοι, ἐνοικοῦντες πέρα ἀπό τή σύμβαση καί τή σύνεση, οἱ δραματικοί χαρακτηῖρες ἐν τούτοις, καταδύουν μέ θαυμαστή ἀνιδιοτέλεια στούς ἐνταφιασμένους, ἀθέατους φόβους μας. Ἡ Δραματοποίηση θεμελιώνεται πάνω στοῦ Ἀνθρώπου τήν ἔμφυτη ἀνάγκη νά γίνει *κοινωνός* ἐνός ὑπερβατικοῦ κόσμου, πάνω στήν ἀρχέγονη *κλίση* του γιά συμφιλίωση μέ τό *ἀνοίκιο*. Ἐνα παιδί πού παίζει, εἶναι ἓνας μικρός, εὐγενής *βασιλεῖς*: μέσα ἀπό τή Δραματοποίηση, τό παιδί ἀνασυνθέτει τόν κόσμο, τόν ἐρμηνεύει, τόν μεταπλάθει, μέσα ἀπό τά σύμβολα τοῦ *ἐνθεου* καί τοῦ *εὐφάνταστου* πού τό ἴδιο ἐπινοεῖ. Ἡ Πραγματικότητα γίνεται μία *ἀντανάκλαση* τήν ὁποία τό ἴδιο τό παιδί ὑποδύεται, δίχως ὥστόσο, νά τήν ἀντιγράψει. Ἡ *μίμηση*, μία σχεδόν *ἀρχετυπική ἐμπειρία*, κοσμεῖ μέ μαγεία τήν Πραγματικότητα, τήν ἐξευγενίζει. Τά θεατρικά πλάσματα εἶναι ἐν τέλει, τά πιό δοτικά, ὁλόγυμνες, ἀγαπητικές, καλλιμάρμαρες ὀντότητες, διακατεχόμενες ἀπό εὐγενή ἰδεώδη, μακριά ἀπό κάθε *προσποιητή* ἀλήθεια. Ἐξάλλου, ἡ ἀλήθεια κεῖται πίσω ἀπό κάθε τί πού ἐξυψώνεται, εὐδοκιμεῖ κι ἀναμφίβολα, δέν προδίδει τήν ἀνθρώπινη ὕπαρξη. Ὁ Θάνατος σηματοδοτεῖ τήν ἀναπόφευκτη ἐπιστροφή τοῦ Ἀνθρώπου πρὸς τήν εὐγενική του καταγωγή, ἐνῶ ὁ Ἑρωτας πασχίζει ν' ἀκυρώσει τόν Θάνατο. Μέσα στή θεσπέσια, ἀκατανίκητη *παραδοξότητα* του, ὁ Ἑρωτας ἱστορεῖ τίς *ἐνθεες, ἀτέρμονες ὀψεις* τοῦ Θανάτου, ἐπιδιώκοντας κατ' αὐτόν τόν τρόπο, τήν κατάργησή του. Ἡ δοξαστική *ἐνωση* τοῦ Ἑρωτος καί τοῦ Θανάτου εἶναι παντοτινά ἄρρηκτη. Ἐτούτη ἡ ἀφθαρτη *σύζευξη* ἀνάμεσα στόν Ἑρωτα καί στόν Θάνατο *φιλοτεχνεῖ* μία καθολική, πένθιμη φιληδονία.

- VII. «Experiencing Dionysos: From the Dis-memberment of the God to the Total Arrangement of Human Emotion – The Resourceful Dynamics of Theatre in Education» («Γνωρίζοντας τόν Διόνυσο: ἀπό τόν Διαμελισμό τοῦ Θεοῦ ὡς τήν Ὀλική Τακτοποίηση τῆς Ἀνθρώπινης Συγκίνησης. Ἡ Πολύτροπη Δυναμική τοῦ Θεάτρου στήν Ἑκπαίδευση»). Τό Δράμα, ἡ Τέχνη τοῦ *νόστου*, ἀπορρέει ἀπό τή θελκτική *σμίξη* ἀνάμεσα στά *Θέσμια* καί στίς *ἱεροπραξίες* καί σηματοδοτεῖ τήν

ἄρση τοῦ διάκενου ἀνάμεσα στό *ἀνθρώπινο* καί στό *θεῖο*. Ἡ Τέχνη τῆς Ἀναπαράστασης, μία *κληρενομημένη ἀνάμνηση*, εἶναι ἡ ὑπέρτατη ἀφήγηση τῆς Ζωῆς, τό ἀκρώτατο μέλος τῆς πράξης. Μέσα ἀπό τήν ἀφθαρσία τοῦ *σαρκωμένου* Λόγου, μέσα ἀπό ἐκείνη τήν ἀνεπαίσθητη *ἀπόκλιση* ἀπό τό σύμπαν, μία *ἀπόκλιση* τήν ὁποία ὁ ρόλος ὑποδεικνύει πρὸς μία σκηνική Ζωή ποιητικῆ ἀδεία, ἡ Δραματική Τέχνη παρουσιάζει ἀπόλυτη συνάφεια μέ τίς ἔννοιες τῆς *ἐμπειρικῆς γνώσης*, τῆς *μεταφορᾶς* καί τῆς *πολύτροπης νόησης*. Ὁ Διόνυσος, Αὐτός ὁ *ἀνδρόγυνος*, *ἀνατρεπτικός*, *ὀργισμένος* Θεός, ὁ ὁποῖος ἀδράχνει ἀλλοιώτικα καί πιό βαθειά ἀπό τοὺς Ὀλυμπίους τήν ἀνθρώπινη ὕπαρξη, εἰσάγει τήν *ἐτερότητα* μέσα ἀπό τήν *ἀνάμνηση* ἑνὸς ἄγριου, ἀνυπόταχτου πολιτισμοῦ ποῦ ἀποκαλύπτει τό ἀθέατο κι ἐπιτυγχάνει τήν *ἄρθρωση τοῦ συμπαντικοῦ Λόγου*. Ἡ Τέχνη τοῦ Θεάτρου *δραματοποιεῖ* τήν γνώση προσφέροντας *ἀσυλία* στήν ἀνθρώπινη συγκίνηση. Μέσα ἀπό τήν ὑπερβατολογική δύναμη τῶν μύθων Του, ὁ Διόνυσος ἀπεμπολεῖ τοὺς πέπλους κι ἀποκαλύπτει μ' ἓναν *ἐκλεκτικό* ἐν τούτοις, ἀπαιτητικό τρόπο ἔννοιες ποῦ ἀκολουθοῦν τ' ἀρχαῖα χνάρια τῆς ἀνθρώπινης φύσης, ἔννοιες ὅπως, ἡ *γεωμετρία τοῦ πόνου*, ἡ *ἐνοχή*, ἡ *ὄντολογική θλίψη*, ἡ *ταυτότητα τῶν παθῶν*, ἡ *παράβαση*. Ἡ ραγδαία ἐξέλιξη τῶν Θεατρικῶν Σπουδῶν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀπορρέει ἀπό τήν ἔνδεια τῶν *Ἰδεῶν*, τῆς *Ἐμπειρίας* καί τῆς *Ἐπικοινωνίας*. Ἡ πολιτισμική ἔνδεια τῆς ὁμοιογένειας θά μπορούσε ν' ἀνατραπεῖ μονάχα μέσα ἀπό τίς θελκτικές διδαχές τοῦ Θεοῦ τῆς *παρά-βασης*. Ἡ Τέχνη τῆς Ἀνα-παράστασης εἶναι ἐξόχως σημαντική στή διεργασία ἐμπέδωσης τῶν ὀριακῶν ἐννοιῶν γιά τόν θεατρο-παιδαγωγό καί τοὺς φοιτητές. Ὁ ἑξοχος, παντοτινά ἔκλυτος συνομήλικός Μας Θεός, ὁ συναρπαστικό Του *πλοῦς*, πέρα ἀπό κάθε σύμβαση καί μεταμέλεια, μέσα ἀπό τήν πλημμύρα τῶν αἰσθήσεων ἐξευγενίζει καί λαμπρύνει τήν ἀνθρώπινη ὕπαρξη. Ὁ *ξένος*, *σαγηνευτικός* Θεός τῆς *παρ-ένδυσης*, τῆς *ὑπέρ-βασης* καί τῆς ἠθελημένης *ψευδαίσθησης* παρακινεῖ κάτω ἀπ' τό βλέμμα τῆς ἀνυποταξίας, ν' ἀναπαυθοῦμε ἐπιτέλους, ὅπως θά παρακινούσε ὁ Ἡράκλειτος, μέσα στήν *ἀκίνητη μνήμη* ἐκείνης τῆς *πτώσης*, ἐκείνης τῆς *ξαφνικῆς*, βίαιης *ἀπόσχισης* τοῦ ἀτόμου ἀπό τό κοινό συμπαντικό ὄν.

VIII. «*Olophyrsis: From Aischylos and Euripides to Ibsen and Beckett*» («Όλόφυρσις: από τόν Αίσχύλο καί τόν Εὐριπίδη στόν Ibsen καί στόν Beckett»). Ἡ Τραγωδία εἶναι ἡ *ἥρωική ἐναπένιση* τοῦ Ἀνθρώπου ἡ ὁποία σηματοδοτεῖ τόν θρίαμβο τῆς διάνοιας ἀπέναντι στήν ὕλη, ἀπέναντι στήν ἥττα, στόν θάνατο τοῦ Σώματος. Ὁ πολυτάραχος βίος τοῦ Διονύσου, ὁ θρυλικός Του *πλοῦς* συνιστοῦν τήν ἐπαλήθευση τῆς ἀνθρώπινης μοίρας (lot=ζαριά, μερτικό). Ὁ Διόνυσος, πανίερος κι ἀμαρτωλός συνάμα, ἀναπαριστᾷ τήν *ἀρχετυπική εἰκόνα* τοῦ Ἀνθρώπου, τοῦ *πάσχοντος* Ἀνθρώπου πού ἀπελπισμένος μέσα στήν πτώση Του, ἄπελπισ κι ἀφρόντιστος εὐδαιμονίας – τουτέστιν ἐλεύθερος-, ἀγωνίζεται καί λαχταρᾷ τήν ἠθική καί διανοητική Του ἐξύψωση, ἀκριβῶς ὅπως ὁ Θεός τῆς Τραγωδίας γυρεύει τήν *ἐπιφάνειά* Του. Μέσα ἀπό τόν *σπαραγμό*, μέσα ἀπό τίς ἀτέρμονες μεταμορφώσεις Του, μέσα ἀπό τά ἄγρια ὡστόσο, πολυτίμητα *προσωπεῖα* τοῦ Διονύσου, ἀναθάλλει ἡ Ζωή. Μέσα στήν *πένθιμη φιληδονία* Του, ὁ *πάσχων* Θεός θρηνεῖ στίς ἱεροτελεστίες Του τόν *διαμελισμό* Του, πού εἶναι ἀναμφίβολα καί ὁ δικός Μας *διαμελισμός*. Ὁ Διόνυσος *παίζοντας τόν ἄλλον*, μέσα ἀπό τόν *ἐκλυτο, βακχικό, πάνδημο* ἀγῶνα Του, κάτω ἀπ' τά φιλήδονα *διλήμματα* Του, τή δοξαστική *μανία* Του, ἐν τέλει, ὄχι μονάχα, *σαρκώνει* τή θλίψη Μας, ἀλλά καί τήν ἐκπαιδεύει, ἀποκρινόμενος στά ἄφατα ἐρωτήματα τῆς ὕπαρξης Μας. Ὁ Διόνυσος, ὁ *ἀλλόφρων* Θεός τῆς ἀμπελουργίας ξεθάβει κι ἀναζωπυρώνει τήν *ἀνάκληση τῆς ὀλότητάς Μας*. Ἡ θολή μνήμη μιᾶς ἀνεπανόρθωτης, ἀναπόφευκτης πτώσης, αὐτό πού ἀποκαλοῦμε *τετελεσμένο*, ἡ βίαιη ἀπόσπαση τοῦ ἀτόμου ἀπ' τό *συμπαντικό Σῶμα*, προκαλοῦν τήν *ὄντολογική θλίψη*. Προσωπικότητες *σφραγισμένες* μέ τῆς Τραγωδίας τά πρωτογενῆ, ἄφθαρτα ὑλικά ὅπως, ἡ *ὀλική συγκίνηση* καί ὁ *ἔρωτας τοῦ πένθους*, ἐκπορθοῦν τήν αὐτοσυνειδησία τους. Ὁλόφυρσις σημαίνει *πένθος* σάν ἐκεῖνο τῆς Κλυταιμνήστρας τοῦ Αἰσχύλου, σάν ἐκεῖνο τοῦ Αἴαντος καί τῆς Ἥλέκτρας τοῦ Σοφοκλέους, σάν ἐκεῖνο τῆς Ἀγαύης, τοῦ Πενθέα, τῆς Ἑκάβης τοῦ Εὐριπίδη, σάν ἐκεῖνο τῆς Hedda Gambler τοῦ Ibsen, σάν ἐκεῖνο τοῦ Clove, τοῦ Ham καί τοῦ Lucky τοῦ Beckett. Ὁ Ἀριστοτέλης ὀρίζει τήν μελαγχολία ὡς *εὐκρατο ἀνωμαλία* καί ὅλοι αὐτοί οἱ τραγικοί ἥρωες εἶναι οἱ *όλοφυρόμενοι ἄγγελοι*, τά μελαγχολικά φαντάσματα τῆς ἀνθρώπινης συμφορᾶς. Μία φιλοσοφική *ἀνάγνωση* πάνω στήν *ἀνατομία* τοῦ πένθους, ἐνσαρκωμένου

από τούς άνυπέρβλητους, θρυλικούς, παραβατικούς χαρακτήρες του Δράματος έπιχειρείται στο παρόν άρθρο.

- IX. “Aspects of *Otherness* through Theatre Language: the Resourceful Dynamics of Ancient Greek Myths and Drama in Education” («Όψεις τής Έτερότητας μέσα από την Θεατρική Γλώσσα: Η Πολύτροπη Δυναμική των Αρχαίων Έλληνικών Μύθων και του Δράματος στην Έκπαίδευση»): Οί λέξεις, αυτά τά παράξενα πλάσματα πού δέν ύφίσταντα τώ όντει, όπως μοναδικά έπισημαίνει ό μεγάλος διανοητής Augusto Boal, δομοϋν ένα σύμπαν αλλότροιο, μαγικό. Η γλώσσα, έν τούτοις, άποτελεί τό *όχημα* τό όποιο μετουσιώνει τά στοιχεΐα του ένθεου και του εύφάνταστου. Μολονότι, άχειροποίητη, ή γλώσσα ώστόσο, *άποδομεΐ* ή *πολλαπλασιάζει* όλάκερο τόν Κόσμο. Η γλώσσα άπορρέει από τόν άρχέγονο πόθο του Άνθρώπου να προσδώσει *άκρίβεια* και *κϋρος* στην κενότητα των μορφών, κατάγεται από τή θελκτική σμίξη τής Μνήμης, τής Γνώσης, τής Έμπειρίας και όδηγεΐ στον ούσιαστικό *καλλωπισμό* τής Άνθρώπινης Ύπαρξης, στην Αΐσθητική και Κοινωνική *άναγωγή* του παιδιοϋ, Μέσα από τη ρώμη, τή σαφήνεια, τήν παραστατικότητα του Αρχετυπικού Λόγου, μέσα από τή *σάρκωση* των εΐκώνων, ή Τέχνη τής Άνα-παράστασης, ή Τέχνη του *νόστου* άφηγεΐται τήν Ζωή μ’ έναν άπαράμιλλο τρόπο. Τό Θέατρο, ό *τόπος* των *μυθικών ένδεχομένων* Μας, μέσα από τήν θεσπέσια *σύζευξη* τής *ύπέρ-βασης* και τής *παρά-βασης*, μέσα από τή διαδικασία τής *δραματοποίησης*, θεμελιώνει στον συγκινησιακό κόσμο του παιδιοϋ εΐκόνες πρωτόγνωρες, άνέγγιχτες. Ό *θεατρο-παιδαγωγός* εΐναι τό *όχημα* τής δραματικής δημιουργΐας και τής έπικοινωνΐας του παιδιοϋ μέ μιά *έκκεντρική, άΐδια, πραγματικότητα*. Οί μυθικές φυσιογνωμΐες τής Αρχαίας Έλληνικής Μυθολογΐας και Δράματος φέρουν τά στοιχεΐα τής *άναγνώρισης* και του *θαυμασμοϋ* γιά τό παιδί, γιά έτοϋτο, ή *σύλληψη* και ή *έκπόρθηση* των Μυθολογικών μορφών σέ συνάφεια μέ τήν προσήκουσα *προσαρμογή* τής γλώσσας συνθέτουν τΐς *λειτουργΐες-κλειδιά* γιά τόν έμψυχωτή ό όποΐος καλεΐται νά σκιαγραφήσει τό *άκατανόητο ήθος* (γιά παράδειγμα, ή ταύτιση του παιδιοϋ μέ τόν Όδυσσέα και τήν *πολύτροπη νόηση* Του~*μΐτις* ή μέ τόν Αΐαντα και τήν ήρωΐκή Του άρνηση γιά μιά Ίδέα ή μέ τον Ήρακλη και τ’ άπαράμιλλα έπιτεύγματα Του ή άκόμη μέ τόν Προμηθέα, τόν *πάσχοντα* ήρωα, τόν *προαγωγό* του

Πολιτισμοῦ). Χάρη στὸν θαυμασμό πρὸς τὸν ἥρωα, οἱ μικροὶ *κοινωνοὶ* ἀνιχνεύουν τὶς *ὀψεις* τοῦ *ἀθέατου*, ἀποκοτῶν *ἐν-συναίσθηση* καὶ *τεντώνουν* τ' αὐτιά Τους στοὺς ἐκκωφαντικούς ἤχους τῆς Σιωπῆς.

X. “Ἡ Σπουδαιότητα τῆς Διδακτικῆς τῶν Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν Μύθων: ὁ Ἀρχετυπικός Λόγος τῆς *Ἀπροκαταληψίας*, τῆς *Κατάνυξης* καὶ τῆς *Στοργῆς* στοῦ Σχολεῖο”. Οἱ Ἀρχαῖοι Ἑλληνικοὶ Μύθοι ἀποτελοῦν τὴν *ἀρχέγονη*, *πρωτοειδωμένη* κι *ἀχάλαστη* Μνήμη τοῦ *ἐντελοῦς*, τὴν εἰκόνα τοῦ μεγάλου Ἀνθρώπου, το κυρίαρχο Σῶμα τοῦ Κόσμου ποὺ Μᾶς περιέχει. Οἱ πυκνές τῶν Μύθων ἀλληγορίες, τὰ σπαραχτικά σχήματα τῆς *Ἀπροκαταληψίας* καὶ τῆς *Στοργῆς*, ὁ παλλόμενος, γαιώδης, ἀχειρότμητος Λόγος, τὸ ξεφάντωμα τῆς Ὑπαρξης, τὸ *μέγεθος* τῶν προσώπων ὁδηγοῦν τὸ παιδί σὲ ἀκατάλυτες διδαχές. Ὁ Μῦθος, μέσα ἀπὸ τὸ δοξαστικό, ὑπερβατολογικό περιεχόμενό του, φιλοτεχνεῖ τὴν ὑπέρτατη ἀφήγηση τῆς Ζωῆς ποὺ στέκει ἀενάως στὶς *ἀκρώρεις*, ἀμείλικτα, προκλητική, ἀδιαπέραστη, *διπλανή*. Ὁ θελκτικός Μυθικός Λόγος τῆς *ἐντοσθιότητος* θεσπεσίως αὐθαιρετεῖ, παραπαίει, ἀναζωπυρώνει καὶ *καλλωπίζει* τὰ *εἰδῶλα*, σημαδεύοντας πάντα στο πιὸ ὠραῖο ταξίδι, στὴν ἄρση τοῦ διάκενου ἀνάμεσα στοῦ *Ἀνθρώπινου* καὶ στοῦ *θεῖο*. Ὁ Μῦθος ἐξυφαίνεται ἀπὸ τὸν ἀκατανίκητο πόθο τοῦ Ἀνθρώπου νὰ ἐκπορθῇ τὴν ἀτελευτήτη μακαριότητα τῶν Θεῶν, νὰ ψηλαφήσῃ τὴν *ἐνθεη* εἰκόνα Του, νὰ νικήσῃ τὸν τρόπο τοῦ θνησιγενοῦς μέσα ἀπὸ τὸν *Ἀνθρωπομορφισμό* καὶ τὴν *Ὀμορφιά*.

XI. “Theatre Research and Practice as a *Vehicle* towards a Higher Level of Knowledge and Cultural Attitude in Education” (“Ἡ Θεατρικὴ Ἔρευνα καὶ Πρακτικὴ ὡς *Ὅχημα* πρὸς ἓνα Ἀνώτερο Ἐπίπεδο Γνώσης καὶ Πολιτισμικῆς Συμπεριφορᾶς στὴν Ἑκπαίδευση”): Τὸ Θέατρο εἶναι τὸ ἀνυπέρβλητο μορφοπαιδευτικό *προνόμιο*, ἡ *συνισταμένη* ὅλων τῶν Τεχνῶν, ἡ *ἐνσώματη* γλῶσσα. Ὁ Ἀνθρώπινος Πολιτισμός σημαίνει τὴν ἄρθρωση τοῦ συμπαντικοῦ Λόγου καὶ Ὀμορφιάς. Τὸ ὠραῖο, μυροβόλο Σῶμα τῶν μεγάλων κειμένων εἶναι πάντα ἡ δεσπόζουσα ἐπιλογή τῆς *πολυπολιτισμικότητος* καθὼς, θέλει τὴν Ἀνθρώπινη Ὑπαρξη ἀπέναντι στοὺς ὀριακοὺς προβληματισμούς, στά ὑψηλά καὶ στά καίρια, στὶς αἰώνιες ὑπεραξίες ὅπως εἶναι ἡ Φιλία, ὁ Ἔρωτας, ἡ Ἀξιοπρέπεια, ὁ Θάνατος. Ἡ Τέχνη, σ’ ὅλες τῆς τὶς ἐκφάνσεις, μέσα ἀπὸ τὶς ρωμαλέες ποιότητές

της *έκπαιδεύει* τόν Άνθρωπο *ένάντια* στήν *προδοσία* τής *έπιβεβλημένης* θνησιμότητάς Του, *ένάντια* σ' *έκείνη* τή *βίαιη* κι *αναπόφευκτη* *άπό-σχισή* Του *άπό* το *συμπαντικό* *γίνεσθαι*. *Η* Τέχνη *προικίζει* το *Άνθρώπινο* *όν* μέ *τήν* *έγγύτητα* *πρός* τό *ένθεον*. *Η* Τέχνη τής *Δραματοποίησης* *άπο-δομεί* τόν *Άνθρωπο*, *προσβλέποντας* στόν *πολλαπλασιασμό* καί στήν *μετά-πλασή* Του *μέσα* *άπό* τήν *εύρωστία* τών *συγκινήσεων*, τής *όνειροφαντασιάς*, *λαμβάνοντας* *άενάως* *χώρα* *στις* *περιοχές* τής *άκρότητας* καί τής *παρά-βασης*, *έκεί* *όπου* *ή* *Ζωή* *κείται* *πέρα* *άπό* τήν *σύμβαση*. Τό *Δράμα*, *ή* *άρχετυπική* Τέχνη *τοῦ* *νόστου*, *ή* Τέχνη τής *Άναπαράστασης*, τής *Σωματικής* καί *Πνευματικής* *μεταρσίωσης*, *μία* *κληρενομημένη* *ανάμνησις* *άποτελεῖ* τήν *υπέρτατη* *άφήγηση* τής *Ζωής*. Μέσα *άπό* τήν *άφθαρσία* *τοῦ* *σαρκωμένου* *Λόγου*, *μέσα* *άπό* *έκείνη* τήν *έλαφριά* *άπόκλιση* *άπό* τό *σύμπαν*, *μία* *άπόκλιση* τήν *όποία* *ο* *ρόλος* *διδάσκει* *πρός* *μία* *Σκηνική* *Ζωή* *ποιητική* *άδεία*, *ή* *Δραματική* Τέχνη *παρουσιάζει* *μία* *έντελῆ* *σχέση* *μέ* *τίς* *έννοιες* τής *έμπειρίας*, τής *μεταφορᾶς* καί τής *έφευρετικότητας*. *Η* Τέχνη *τοῦ* *Θεάτρου* *δραματοποιεῖ* τή *γνώση* *προσφέροντας* *κατ'* *αὐτόν* *τόν* *τρόπο*, *ἄσυλο* *στην* *Άνθρώπινη* *Συγκίνηση*. *Η* *ραγδαία* *έξέλιξη* τών *Θεατρικῶν* *Σπουδῶν* *κατά* *τά* *τελευταῖα* *έτη* *άπορρέει* *άπό* τήν *Άνθρώπινη* *έλλειψη* *Ίδεῶν*, *Έμπειρίας* κι *Έπικοινωνίας*. *Η* *Πολιτισμική* *ένδεια* τής *όμοιγένειας* *δύνатаι* *μονάχα* *να* *άνατραπεῖ* *μέσα* *άπό* *τίς* *σαγηνευτικές* *διδαχές* *τοῦ* *Θεοῦ* *τοῦ* *παρά-δοξου* καί τής *παρά-βασης*. *Η* *λειτουργικότητα* τής *Άναπαραστατικής* Τέχνης *εἶναι* *έξόχως* *σημαντική* *στήν* *έμπέδωση* *όριακῶν*, *άφηρημένων* *έννοιῶν* *γιά* *τόν* *Θεατρο-παιδαγωγό* καί *τόν* *μαθητή-δέκτη*. *Η* *Θεατρική* *Έρευνα* καί *πρακτική*, *μέσα* *άπό* *τίς* *διαδικασίες* *τοῦ* *αὐτοσχεδιασμοῦ*, τής *δραματοποίησης*, *τοῦ* *θεατρικοῦ* *παιχνιδιοῦ*, τής *άλληλεπίδρασης*, τής *συνειδητοποίησης* *τοῦ* *γνωστικοῦ* *σχήματος* *τοῦ* *Σώματος*, τής *καλλιέργειας* τής *κιν-αισθητικής* *Νοημοσύνης*, *άποτελεῖ* *τό* *πολυτίμητο* *ὄχημα* *πρός* *μίαν* *ποιοτική* *άνωτερότητα* τής *Γνώσης* καί τής *Πολιτισμικής* *Συμπεριφορᾶς* *στήν* *Έκπαίδευση*. *Η* *παρούσα* *μελέτη* *στοχεύει* *στήν* *ένδελεχῆ* *άνίχνευση* τής *άνθρωποκεντρικῆς* *οὐσίας* *τοῦ* *θεάτρου*, *στις* *θεραπευτικές* *ιδιότητές* *του*, *στήν* *αναπόφευκτη* *άνθηρότητά* *του*, *στήν* *πολύτροπη* *δυναμική* *του*, *έκπορθούμενα* *άπό* *καινοτόμες* *δράσεις*, *προσεγγίσεις* *πού* *ὁδηγοῦν* *σε* *μία* *πολυμορφική*, *ένδοπειθαρχική* *έρευνα*, *σέ* *μία* *έξελιγμένη* *ένσωμάτωση* *έκλεκτικῶν* *συγγενειῶν*, *σέ* *έναν* *δημιουργικό*, *ἁρμονικό*, *αἰσθητικό* καί *διανοητικό* *έναγκαλισμό*.

XII. “The Philosophical Language of Dramatic Art as a Moral Vehicle towards a Reading of Crisis and Self-Awareness: The Dialectical Embrace of Dramatic Art and Philosophy as a Reflection and Challenge upon Crisis”, (“Η Φιλοσοφική Γλώσσα της Δραματικής Τέχνης ως Ήθικό Όχημα προς μία Ανάγνωση της Κρίσης και της Αυτόσυνειδησίας: Ο Διαλεκτικός Έναγκαλισμός της Δραματικής Τέχνης και της Φιλοσοφίας ως μία Αντανάκλαση και Πρόκληση απέναντι στην Κρίση”): Η Φιλοσοφική γλώσσα της Δραματικής Τέχνης, σφραγισμένη με τὰ ἄθικτα, πρωτογενῇ σημαίνοντα τῆς Τραγωδίας ὅπως, ἡ ὀλική συγκίνηση καί τό ἐρωτικό πένθος, ἐκπορθεῖ τήν αὐτογνωσία. Οἱ μυθικοὶ ἥρωες, οἱ αἰῶνες ὄψεις δομημένες μέ τήν ἀχλύ, μέ τὰ μυθικά ἀγκαλιάσματα μῆς πανάρχαιης ἡδονῆς μέ τό ἀψύ, ἀβόλευτο αἷμα Τους εἶναι τὰ μελαγχολικά φαντάσματα τῆς Ἀνθρώπινης Συμφορᾶς. Ἡ περιπέτεια, ἡ στάση, το κονταροχτύπημα, ἡ βακχεία ἀποξενώνουν αὐτούς τούς χαρακτήρες ἀπό τό ὀλίγον, το ἀσήμαντο καί ἡ προμηθεϊκή σύγκρουσή Τους μέ τόν Νόμο τῆς Ἀνάγκης συνιστά, ἀρχέτυπη δύναμη γιά τή διατήρηση τῶν πανανθρώπινων ἀξιών. Μέσα ἀπό τόν σπαραγμό, μέσα ἀπό τίς μεταμορφώσεις Του, μέσα ἀπό τὰ ἄγρια, ὡστόσο, πολυτίμητα προσωπεῖα Του, ὁ Διόνυσος ἀναζωπυρώνει τήν Ζωή. (Ὁ πάσχων Θεός, μέσα στήν πένθιμη φιληδονία Του θρηνεῖ στίς ὀργιαστικές τελετουργίες Του γιά τόν διαμελισμό Του ὁ ὁποῖος ἀναμφίβολα, εἶναι καί ὁ δικός Μας διαμελισμός). Ὁ Τραγικός Ἄνθρωπος ἐνστερνίζεται ἀρχές πού Τόν ξεπερνοῦν... Τό μέγεθος τοῦ προσώπου, ἡ δύναμη τῆς ἀκατανίκητης σάρκας, ἡ ἀπαράμιλλη ἀνιδιοτέλεια τοῦ τραγικοῦ ἥρωα ὀδηγοῦν σέ μιάν ἀνείπωτη ἀφύπνιση καί μετάγγιση καί συνθέτουν μιά ἀλλότροια θέαση-spectrum τοῦ κόσμου, πέρα ἀπό τήν ἡλικία τῆς Σύνεσης. (Ἀντιγόνη-Αἴας-Ἑκάβη-Οἰδίπους-Κλυταιμνήστρα-Μήδεια-Τειρεσίας). Μία φιλοσοφική ἀνάγνωση τῆς ἀνατομίας τῶν ἀσύγκριτων, ὑπερβατικῶν χαρακτήρων τῆς Τραγωδίας ἐπιχειρεῖται στήν παρούσα ἔρευνα στοχεύοντας σ’ ἕναν διαλεκτικό έναγκαλισμό ὁ ὁποῖος ἐνδεχομένως ἀποτυπώνει τήν πρωτογενῇ δύναμη τῆς ἀμαρτίας, τή μήτρα τῆς κρίσης, τήν ἀρχέγονη ἐνδεια καί πόθο τοῦ ἀτόμου νά ἀντιστέκεται καί νά ἀντιμετωπίζει -ἀκόμη καί εἰς μάτην!-ὄ,τι Τό ξεπερνάει. (Ὁ J.P. Euben ὀρίζει τήν Τραγωδία ὡς ἕνα δῖόραμα, μία πανήγυρη κοινωνικο-πολιτικῶν διαδικασιῶν, ἐξάλλου, οἱ τραγωδοὶ ἀποκαλοῦνταν παιδαγωγοί καί ὁ Ἀρχαῖος Ἕλληνας ὑποκριτής κατεβαίνει στήν παλαιίστρα μέ ἄλλα τίποτα παρά μονάχα, ἕνα δάφνιο

στεφάνι. Το Ίδεολογικό καί Πολιτικό περιεχόμενο του Δράματος είναι μία πηγή έμπνευσης κι έσώτατης ήθικης έναπτένισης γιά τόν *θεατρο-παιδαγωγό* καί τόν μαθητή στην περίοδο τής κρίσης.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

- I. «The Art of Re-presentation and its Catalytic Role in the Consolidation of the Science of Physics for the Animator and the Child: Brecht's: *The Life of Galilaios*». («Ἡ Τέχνη τής Ἀνα-παράστασης καί ὁ Καταλυτικός τής Ρόλος στην Ἐμπέδωση τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν γιά τόν Ἐμψυχωτή καί τό Παιδί: *Ἡ Ζωή τοῦ Γαλιλαίου* τοῦ Brecht»). Ἡ Τέχνη τής ἀνα-παράστασης, λόγω τής ἀγαπητικῆς τῆς φύσης, δέν εἶναι μονάχα μία τελετουργική πράξη ἀπαράμιλλης κι ἀνυπόκριτης *ἐπιείκειας* ἀλλά καί ἀποτελεῖ τή *συνισταμένη* ὅλων τῶν *Ἐπιστημονικῶν Τεχνῶν* ἀπό τήν Γεωμετρία, τήν Μουσική, τήν Φιλοσοφία, τήν συνειδητοποίηση τοῦ *γνωστικοῦ σχήματος* τοῦ Σώματος ὡς τήν Φυσική. Ἡ *ἀνθρωποκεντρική οὐσία* τοῦ Θεάτρου, ὁ *θεραπευτικός* του χαρακτήρας, ἡ *ἀναπόφευκτη ἀνθρωρότητά* του ἀπεικονίζονται εὐγλωττα στην ἐξαίσια ρήση τοῦ Καμύ πού μεγάλουμα ἀποκαλύπτει πῶς ἐν τέλει, ἐρχόμαστε στην Γῆ μέ σκοπό ὄχι νά κρίνουμε ἀλλά νά κατανοήσουμε. Οἱ λειτουργικές δομές τῆς Τέχνης τῆς Ἀνα-παράστασης εἶναι ἐξόχως σημαντικές στην *ἐμπέδωση* τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν γιά τόν *θεατρο-παιδαγωγό* καί τό *παιδί*. Οἱ διεργασίες *δραματοποίησης* τῆς *Ζωῆς τοῦ Γαλιλαίου* τοῦ Brecht ἀποτελοῦν ἕνα ρωμαλέο *ὑπόδειγμα* πού ξετυλίγει τήν πολυπρόσωπη δυναμική τοῦ Θεάτρου στην προσχολική ἐκπαίδευση. Ὁ Brecht ἐπισημαίνει πῶς ἡ Ἀριστοτελική *μίμησις πράξης σπουδαίας καί τελείας* στοχεύει στην *κάθαρση* μέσα ἀπό τά αἰσθήματα τοῦ *Φόβου* καί τοῦ *Ἐλέους*, ἐνῶ ὁ μέγας Μαρξιστής θεωρητικός καί θεατρικός συγγραφέας ἀνατρεπτικά ἀποβλέπει στην μεταμόρφωση τοῦ *Φόβου* καί τοῦ *Ἐλέους* σέ *ἐπιθυμία γιά γνώση* κι *έτοιμότητα γιά βοήθεια*. Στό Θεάτρο τοῦ Brecht, ἡ Ἀριστοτελική *κάθαρσις* ὑποκαθίσταται ἀπό τήν Ἰδέα τῆς Δράσης. Σέ ἀντίθεση μέ τούς Ἰδεαλιστές πού θεωροῦν τήν πραγματικότητα ὡς ἕνα σύνολο διαπραγματεύσιμων ὑπαρχόντων, ὁ Brecht ἀντιμετωπίζει τήν

πραγματικότητα ως μία πορεία σημείων που συνεχώς εξελίσσονται, μεταπλάθονται και υφίστανται ατελείυτες αλληλεπιδράσεις. Για τον Brecht, η ανθρώπινη Φύση είναι εύμετάβλητη, ατελής και ιστορικά καθορισμένη. Σύμφωνα με τον Walter Benjamin, ο Brecht είναι ο πρώτος καλλιτέχνης που απαίτησε την μεταβολή του μηχανισμού παραγωγής, της συντριβής της ψευδαίσθησης. Ο Γαλιλαίος του Brecht νοιώθει μιάν άγρια νοσταλγία για τον Άνθρωπισμό, επιδεικνύει ένα φλογερό πάθος προς την έπιστήμη κι είναι έν τέλει, ένας συνειδησιακός αντιρρησίας απέναντι στην άδεια σύνεση των ανόων. Ο αγώνας του Γαλιλαίου είναι Προμηθεϊκός καθώς, φέρει εντός του την άρά της γνώσης, την παθιασμένη περιέργεια, την αδόμαστη δύναμη της άμφισβήτησης, την εξέγερση του Νοῦ έναντια στην δολιότητα και στά άνίσχυρα ψεύδη της έξουσίας. *Καί μία μεγάλη έπιθυμία γεννήθηκε για την άναζήτηση των θεμελιωδών αίτίων των πραγμάτων*, άναφωνεί μέ ζέση ο Γαλιλαίος. Πώς μπορούν έν τούτοις, ὅροι δυσνόητοι σαν εκείνους της Φυσικής που είναι θεμελιωμένοι πάνω στην Προσωκρατική Φιλοσοφία, είδικά του Ήρακλείτου, νά έμπεδωθούν από τό παιδί μέσω του έμψυχωτή; Πώς έννοιες ασύλληπτες, άφηρημένες ὅπως, ή *έτερότητα*, ο *τρόμος της άποδοχής*, ή *όντολογική θλίψη*, ή *τρυφερή βιαιότητα της Λογικής*, ή *άνησυχία του Νοῦ άπλωμένη πάνω στην άκίνησία της Γῆς*, ή γνώση που γίνεται πάθος, ή έρευνα που μετουσιώνεται σέ *ήδονή*, οί *κηλίδες του Ήλιου*, μπορούν νά μεταγισθοῦν από τον θεατροπαιδαγωγό στό παιδί; Πώς *σπασμένες εικόνες* ὅπως, ο *διαμελισμός*, ή *έκπόρθηση του Θανάτου μέσα από την γνώση*, ή *τρέλλα* μπορούν νά έγκατασταθοῦν στον συγκινησιακό κόσμο του παιδιοῦ; Μία λεπτομερής άναφορά έμπειρικής γνώσης, έφαρμογών και δημιουργικών ένδεχομένων παρουσιάζεται στην παρούσα έρευνα, έστιασμένη στην *άλληλεπίδραση* των εικόνων, στην εύρρυθμία των λέξεων, στην σχέση του παιδιοῦ μέ τά άντικείμενα, στά θεατρικά κείμενα, στό μυθολογικό περιεχόμενο των πραγμάτων. Όλα έτοῦτα τά δραματικά στοιχεΐα της μεθοδολογίας, άναμφίβολα, άπορρέουν από τό *εύφάνταστον* και τό *ένθεον*. Δομές άφηρημένες ὅπως, ή Φυσική και ή Λογική οί ὅποιες άνήκουν στην περιοχή του *άθέατου*, άποκαλύπτονται βαθειά και διερευνώνται μέσα από την Τέχνη της Άνα-

παράστασης, μέσα από τὰ συμπαγή, άνθεκτικά ύλικά της, μέσα από τίς πολύτροπες έφαρμογές της.

II. «Η Παιδαγωγική Άξία τοϋ Μύθου μέσα από τόν Δραματικό Έναγκαλισμό τοϋ Ένθεου καί τοϋ Εϋφάνταστου» κ στό *Διαχρονικότητα καί Έπικαιρότητα τοϋ Μύθου: ΑρχαιοΕλληνικοί Μύθοι καί Σύγχρονη Πραγματικότητα. Θεατρο-Λογοτεχνία-Θεατρικό Παιχνίδι: Ο Μϋθος είναι ή όργανική μήτρα τοϋ Έλληνικοϋ Πολιτισμοϋ καί μέσα από τήν αρχέγονη τελετουργία κι έντοσθιότητά του είναι τό πεπρωμένο τής άκατάλυτης, άτεχνης, έξόριστης Όμορφιάς για τήν Άνθρώπινη Ύπαρξη, ή παλλόμενη, γαιώδης κι άχειρότμητη δύναμη τής Ζωής. Μολονότι, ό αρχετυπικός Λόγος τής Κατάνυξης, τής Στοργής καί τής Άπροκαταληψίας ένοικεί στό άβατον, στό παράδοξο, έν τούτοις, Μας διονυσιάζει καί Μας θεραπεύει φέροντας έν τέλει, τήν όλική τακτοποίηση τής Συγκίνησής Μας. Στο δοξαστικό, ύπερβατολογικό περιεχόμενο τοϋ Μύθου, ή Ζωή είναι διπλανή, άλλοϋ, άενάως, στίς άκρώρειες καί ή πολυτίμητη Όμορφιά Της συνίσταται στήν ΑρχαιοΕλληνική παρά-βαση ώς ύπέρτατη πρόκληση για νά έκπορθήσουμε τα τρόπαια τοϋ άγώνα, για νά θηρεύμε τ' άμήχανα. Οί Μυθικοί ήρωες, καλλιμάρμαροι, άγαθοποιοί, μέσ στή συμπαντική δύναμή Τους, ήλιόχαροι ένοικοι μιās όλοφυρόμενης Γαίας, πορεύονται πρός τήν πραγμάτωση τών ήθικών άξιών σάν άερικά πού ύφαίνουν τους άκατανίκητους πόθους Μας. Οί Έλληνες τούς Θεούς Των Τούς μετέπλασαν σέ ήρωες για νά ναι οίκεϊοι, για νά μήν Τούς χάσουν από τά μάτια Τους, για νά βαδίσουν στήν Άνθρώπινη κλίμακα, στά λοξά άνηφορίσματά της καί νά Τούς συμπονέσουν. Έζήλεψαν παράφορα τήν μακαριότητά Τους καί μέσα από τόν Άνθρωπομορφισμό καί τήν Όμορφιά έγύρεψαν την κατάφαση τής Ζωής. Ο Μϋθος είναι ένα είδος ύπέρτερου έπιπέδου επίγνωσης τής Ύπαρξης, ή καλή πράξη, πάμφωτη.*

III. “Η Άπεικόνιση τοϋ Άλλότροιου Σύμπαντος τοϋ Οιδίποδα και τής Άντιγόνης: Μιά Σπουδή πάνω στήν Παιδαγωγική Άξία καί στήν Πολύτροπη Δυναμική τοϋ Δράματος στήν Έκπαίδευση”: Η σπουδαιότητα τής Δραματικής Τέχνης, τό άριστοκρατικό της ήθος, ή φιλοσοφική της ούσία καί προσέγγιση τών άνθρωπίνων καί προπάντων, τό πολιτικό της περιεχόμενο όδηγοϋν σέ μία εύεργετική, ύψηλόφρονη θέαση τής αποδόμησης τοϋ Άνθρώπου στόν

Σύγχρονο Κόσμο. Αλήθεια, πόσο Αρχαία κι έν τούτοις, πόσο Σύγχρονη συνάμα, είναι ή φιγούρα τής Αντιγόνης, τής δύσμοιρης θυγατέρας του Οιδίποδα που συνοδεύει τον τυφλό πατέρα Της στίς *περιωδυνίες* Του, στίς αμείλικτες κι απόκρημνες πειριπλανήσεις Του...Ο Σοφοκλής άριστοτεχνικά σκιαγραφεί τή σύγκρουση τών δύο προσωποποιήτων που άντανακλούν τίς αντίπαλες ήθικές αρχές. Ή Τραγωδία, μέσα από τήν Άριστοτελική *περιπέτεια*, τήν *άναγνώριση*, τίς *περιωδυνίες* έξυμνεϊ τό ήθικά *αυτόνομο* άτομο που ζηλεύει, πασχίζει καί προσεγγίζει τό *θεϊο*, θέτοντας έναν καθρέφτη μπροστά στην Άνθρώπινη Φύση. Ο Διόνυσος, Αύτός ο *άνδρόγυνος*, *άνατρεπτικός*, *μανιώδης* Θεός εισάγει τήν *έτερότητα* μέσα από τήν ανάκληση ενός άγριου, άνυπόταχτου Πολιτισμού όπως αποκαλύπτει τό *άθέατο* κι έκπορθεϊ την *άρθρωση* του *συμπαντικοῦ Λόγου*. Μέσα από τήν *ύπερβατική ρώμη* τών Μύθων Του, ο Διόνυσος ξεγυμνώνει καί ώστόσο, άπαιτητικό τρόπο, *έννοιες* όπως, ή *γεωμετρία του πόνου*, ή *ένοχή*, ή *όντολογική θλίψη*, ή *ταυτότητα τών παθών*, ή *παρά-βαση*. Οί πολυκύμαντες περιπέτειες του Διονύσου, ο θρυλικός Του *πλοῦς* συνθέτουν την έπαλήθευση τής Άνθρώπινης Τραγικής *Μοίρας*.

- IV. «Άσκήσεις Θεατρικής Μεταμόρφωσης: Ή Παιδαγωγική Άξία του Θεατρικοῦ Παιχνιδιοῦ»: Ή *άρχετυπική* έμπειρία τής *μίμησης* απογειώνει τήν πραγματικότητα καί τή *μετουσιώνει* σέ *εἶδωλο* άνα-παράστασης κι όχι αντιγραφής. Τό Θεατρικό παιχνίδι είναι μία πράξη τελετουργική, έρμηνευμένη από τήν *έγγενή* ανάγκη *μετάθεσης* του παιδιοῦ στό μυθικό, στό ύπερβατικό. Ένα παιδί που παίζει συμφιλιώνεται μέ τό *άνοίκειο*, προσδίδει *ένθεες* κι *εύφάνταστες* σημασίες στά αντικείμενα καί στίς κινήσεις του, τά καθαγιάζει μέ τό θελκτικό βλέμμα τής άθωότητας, τά λαμπρύνει καί ως μικρός *κοσμοκράτωρ* αναπλάθει, άπτενίζει κι έρμηνεύει τον Κόσμο μέσα από τά σύμβολα τής ἴδιας του τής έπινόησης. Τά μέσα έκφρασης στην ανάπτυξη του Θεατρικοῦ Παιχνιδιοῦ είναι γλωσσικά, τεχνικά και υλικά. Ή κίνηση ως *μόρφωμα* υποκινείται από τή δική της νοημοσύνη. Μέσα από τίς διεργασίες τής δραματοποίησης άνιχνεύονται έναλλακτικές *ὀψεις* απόδοσης μιᾶς έννοιας. Ή γλώσσα τής κιν-αισθητικής νοημοσύνης είναι γιομάτη ρώμη κι άπρόσμενες αλήθειες. Ο αίσθητικός καί κοινωνικός έξευγενισμός είναι τά πολυτίμητα δώρα του

Θεατρικοῦ Παιχνιδιοῦ ποῦ προωθεῖ τήν ἔνταξη τοῦ παιδιοῦ ὡς ἀτόμου στήν ὁμάδα, τήν κοινωνικοποίησή του. Ὁ ἐκστασιασμός τῆς γιορτῆς, ἡ ὑποβολή τῶν ρόλων, ἡ ὑπέρτατη θέρμη τῶν αἰσθήσεων, ἡ πολυχρωμία τῶν ἤχων, ἡ ἀνέμελη μουσικότητα τῶν κινήσεων, ἡ ξεγνοιασιά, λαμπρύνουν τήν τελετουργία τῆς *συμμετοχῆς*. Τό Θεατρικό Παιχνίδι παρουσιάζει ἐν τέλει, ἀπόλυτη συνάφεια μέ τήν καλλιέργεια τῆς κιν-αισθητικῆς νοημοσύνης τοῦ παιδιοῦ, καθῶς, μέσα ἀπό τήν ἀποδόμηση καί τον πολλαπλασιασμό τῶν αἰσθήσεων, τό ἐμψυχώνει καί τό ἐξευγενίζει.

- V. “Ἡ Σπουδαιότητα τῆς Διδακτικῆς τῶν Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν Μύθων, ὁ Ἀρχετυπικός Λόγος τῆς *Ἀπροκαταληψίας*, τῆς *Κατάνυξης* καί τῆς *Στοργῆς* στο Σχολεῖο”: Ἡ διδακτική τῶν Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν Μύθων στό Σχολεῖο καί ἡ πολυσήμαντη διαχείρισή των προάγουν μοναδικά τή διάνοια καί τό ἥθος τοῦ παιδιοῦ. Οἱ Ἀρχαῖοι Ἑλληνικοί Μῦθοι μέ τόν αἰμόφυρτο Λόγο, τίς περιπέτειες τῆς ἀχαλίνωτης αἱματέμεσης, τῆς ἀνθρωποφιλίας, τῆς ἀνθρωποφαγίας, μέ τίς ἀλλεπάλληλες φυλαχθεῖσες τέρψεις καί συγκινήσεις, φυλάττουν παντοτινά τούς λαμπρούς αἰῶνες μιᾶς ἀξόδευτης νιότης, τίς ἀχάλαστες εἰκόνες τῆς Ἀνθρώπινης Φύσης, τήν εὐδαιμονία τοῦ “Ἡλίου. Ὁ Μῦθος εἶναι ἡ εὐγένεια, το ξελόγιασμα, τό θάμβος. Ἡ Θεατρική *μετάγγιση* τῶν Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν Μύθων, ἢ ἔστω, ἡ ἀποσπασματική χρήση καί *παρα-στασιοποίηση* των, ἐνεργοποιεῖ τήν ἐμπνευση τῶν παιδιῶν, ἀπονέμει εὐρρυθμία στό σύνολο μέσα ἀπό τίς ἀντιθέσεις ποῦ ἀναδεικνύονται, ἀνδρώνει τά ἥθη μέ τήν ἀφήγηση καί τά ἐπικά στοιχεῖα καί ἀπεικονίζει, μέσα ἀπό τά εἰρωνικά, ἀριστοκρατικά παίγνια, τίς ἀνεξερεύνητες Ὀμορφίες τῆς Θεατρικῆς γλώσσας, μιᾶς γλώσσας ἀρχέγονης, συμπαντικῆς ποῦ παραπαίει, ἀπειθαρχεῖ εὐτυχῶς καί μέ τρόπο δοξαστικό συνθλίβει τά στερεότυπα.

ΜΕΛΕΤΗ

Ἡ Καλλιέργεια τῆς Κιν-αισθητικῆς Νοημοσύνης μέσα ἀπ' τὸ Θεατρικὸ Παιχνίδι, ἐκδόσεις Παπαζήσης, Ἀθήνα, 2010. Ἡ παρούσα μελέτη ἐξετάζει ἐνδελεχῶς τὴν πολυπρόσωπη δυναμικὴ τοῦ Θεατρικοῦ Παιχνιδιοῦ, τὴν Καλλιέργεια τῆς Κιν-αισθητικῆς νοημοσύνης μέσα ἀπὸ αὐτό. Διερευνᾶται ἐπίσης, ἡ παιδαγωγικὴ ἀξία τοῦ Θεατρικοῦ Παιχνιδιοῦ μέσα ἀπὸ ἀσκήσεις θεατρικῆς μεταμόρφωσης: ἀπὸ τὴ συνειδητοποίηση τοῦ γνωστικοῦ σχήματος τοῦ Σώματος ὡς τίς μορφές τῆς μὴ λεκτικῆς ἐπικοινωνίας. Ἡ *ἀρχετυπικὴ* ἐμπειρία τῆς *μίμησης* ἀπογειώνει τὴν πραγματικότητα καὶ τὴ *μετουσιώνει* σὲ *εἶδωλο* ἀνα-παράστασης κι ὄχι ἀντιγραφῆς. Τὸ Θεατρικὸ Παιχνίδι εἶναι μία πράξη τελετουργικὴ, ὀρμηνευμένη ἀπὸ τὴν ἐγγενῆ ἀνάγκη *μετάθεσης* τοῦ παιδιοῦ στὸ μυθικὸ, στὸ ὑπερβατικὸ. Ἕνα παιδί πού παίζει συμφιλιώνεται μέ τὸ *ἀνοίκιο*, προσδίδει *ἔνθεες* κι *εὐφάνταστες* σημασίες στὰ ἀντικείμενα καὶ στίς κινήσεις του, τὰ καθαγιάζει μέ τὸ θελκτικὸ βλέμμα τῆς ἀθωότητας, τὰ λαμπρύνει καὶ ὡς μικροὺς *κοσμοκράτωρ* ἀναπλάθει, ἀπτενίζει κι ἐρμηνεύει τὸν κόσμον μέσα ἀπὸ τὰ σύμβολα τῆς ἴδιας του τῆς ἐπιπόνησης. Τὰ μέσα ἔκφρασης στὴν ἀνάπτυξη τοῦ Θεατρικοῦ Παιχνιδιοῦ εἶναι γλωσσικά, τεχνικά καὶ ὑλικά. Ἡ κίνηση ὡς *μόρφωμα* ὑποκινεῖται ἀπὸ τὴ δική της νοημοσύνη. Μέσα ἀπὸ τίς διεργασίες τῆς δραματοποίησης ἀνιχνεύονται ἐναλλακτικὲς *ὁψεις* ἀπόδοσης μιᾶς ἔννοιας. Ἡ γλῶσσα τῆς κιν-αισθητικῆς νοημοσύνης εἶναι γιομάτη ρώμη κι ἀπρόσμενες ἀλήθειες. Ὁ αἰσθητικὸς καὶ κοινωνικὸς ἐξευγενισμὸς εἶναι τὰ πολυτίμητα δῶρα τοῦ Θεατρικοῦ Παιχνιδιοῦ πού προωθεῖ τὴν ἔνταξη τοῦ παιδιοῦ ὡς ἀτόμου στὴν ὁμάδα, τὴν κοινωνικοποίησή του. Αὐτὸ πού ἐνδιαφέρει κάθε φορά στὴ θεωρία τοῦ Θεατρικοῦ Παιχνιδιοῦ εἶναι τὸ *κιν-αισθητικὸ μὶορφομα*. Ὁ Daniel Goleman, παραθέτοντας μία ὑπέροχη σύνθεση τῶν πλέον πρόσφατων νευροεπιστημονικῶν ἀνακαλύψεων πού σχετίζονται μέ τὰ συναισθήματα, μιᾶ γιὰ μία διαφορετικὴ εὐφυΐα, τὴ *συναισθηματικὴ νοημοσύνη* ἢ ὁποῖα περιλαμβάνει αὐτοεπίγνωση κι ἔλεγχο τῶν παρορμήσεων, ἐπιμονή, ζῆλο κι αὐτοενεργοποίηση, ἐν-συναίσθηση καὶ κοινωνικὴ προσαρμοστικότητα. Αὐτές εἶναι οἱ θεμελιώδεις δεξιότητες προόδου, οἱ σφραγίδες ποιότητας τῆς προσωπικότητας καὶ τῆς αὐτοκυριαρχίας, τοῦ ἀλτρουισμοῦ καὶ τῆς κατανόησης. Τὰ συναισθήματα εἶναι οὐσιαστικά,

θεμελιώδεις προτροπές και παραινέσεις για δράση, πηγαίες *προσλήψεις* για την αντιμετώπιση της Ζωής και η *έκβαση* των πραγμάτων έχει σταλάξει εντός μας. Η ρίζα της λέξης *συναίσθημα-emotion* (αντίστοιχα στα λατινικά είναι το ρήμα *motere=κινώ*) δηλοί την ένυπάρχουσα τάση για κίνηση, για δράση. Μολονότι, στους *πολιτισμένους* ενήλικες μονάχα, απ' όλο το ζωικό βασίλειο συναντούμε την πλήρη *άποκοπή* των συναισθημάτων από την φυσιολογική τους αντίδραση εν τούτοις, στα παιδιά *καθρεφτίζεται* η ιερή διαδικασία της *μετάβασης* από το συναίσθημα στη δράση. Ως *συναίσθημα* μπορεί να έννοηθεί μία σύνθετη κατάσταση ή όποια αφορά σε μία αύξημένη αντίληψη ενός αντικειμένου ή μιās κατάστασης, σωματικές αλλαγές μεγάλης διάρκειας, εκτίμηση που κατευθύνεται προς την προσέγγιση ή την αποφυγή. Η *έγγενής* ανάγκη για δράση είναι μία από τις πιο καταλυτικές υποκειμενικές εμπειρίες του συναισθήματος. Η *συγκίνηση* προσδιορίζεται ως μία σύνθετη μορφή αντίδρασης ή όποια περιλαμβάνει βιοσωματικές αλλαγές ως αντίδραση σε έρεθισμα κι ως ισχυρό συναίσθημα, κατευθύνεται συνήθως προς ένα συγκεκριμένο πρόσωπο ή γεγονός. Το Άγγλικό Λεξικό της Όξφορντς ορίζει το συναίσθημα ως: *όποιαδήποτε άναταραχή ή άναστάτωση του νοῦ, αἴσθημα, πάθος, όποιαδήποτε σφοδρή ή έξημμένη ψυχική κατάσταση*. Το συναίσθημα αναφέρεται στο σύνολο των τάσεων προς δράση κι υπάρχουν μυριάδες συναισθήματα, μαζί με τις προσμίξεις τους, τις ποικιλίες, τις μεταλλάξεις και τις αποχρώσεις τους που ξεπερνούν σε πυκνότητα τις λέξεις που τις ορίζουν. Τά συναισθήματα σέρνουν εντός τους έναν κόσμο ολάκερο, γιομάτο έσωτερικές διακυμάνσεις, παραλλαγές, κλιμακώσεις. Η σημασία των συναισθημάτων ποικίλλει μέσα από τις λέξεις που άφηγοῦνται τις εκφάνσεις, τό βάθος του περιεχομένου τους. Μέσα στην στοργική άτμόσφαιρα του Θεατρικού Παιχνιδιού αναπτύσσεται ή συμμετοχή, ή κοινωνικότητα, ο αυτοέλεγχος και κυρίως, ή έν-συναίσθηση. Τό κιν-αισθητικό μόρφωμα, κυρίαρχο στοιχείο του Θεατρικού Παιχνιδιού δομείται πάνω στη σύγκρουση αντίπαλων δυνάμεων όπως, ή φωτιά έχει ως αντίπαλο τό νερό. Τό Θεατρικό Παιχνίδι παρουσιάζει έν τέλει, άπόλυτη συνάφεια μέ την καλλιέργεια της κιν-αισθητικής νοημοσύνης του παιδιού, καθώς, μέσα από την άπο-δόμηση και τόν πολλαπλασιασμό των αἰσθήσεων, τό έμψυχώνει και τό έξευγενίζει. Τά *δανεικά προσωπεῖα* του

Θεατρικού Παιχνιδιού άπεμπολοῦν τήν πλήξη τοῦ ἀναμενόμενου, συνθλίβουν τά στερεότυπα, προτείνοντας *ἀλλότριες*, γόνιμες ἀλήθειες, ἀνυπεράσπιστες μέχρι πρίν κι ἀγωνίσματα μέ θελκτικές *κορυφώσεις* κι *ἐξόδους*.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΜΟΝΟΓΡΑΦΙΑΣ

I. H.D. Rankin: “Plato and the Individual” – Ἐπιμέλεια, μετάφραση Κατερίνα Καραμήτρου, Παπαζήσης, Αθήνα, 2015.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

2011-2015: Συμμετοχή στην έρευνητική Ὀμάδα τοῦ Πανερωπαϊκοῦ Ἐπιστημονικοῦ Προγράμματος *Θαλῆς* με θέμα: «*Τό Θέατρο ὡς Μορφοπαιδευτικό Ἀγαθό καί Καλλιτεχνική Ἐκφραση στην Ἐκπαίδευση καί τήν Κοινωνία*»: Σύγχρονες Προσεγγίσεις, Ἑρμηνεῖς καί Προσαρμογές. (ἀκρωνύμιο THEDUARTE). Στό ἐν λόγω Πρόγραμμα τό ὁποῖο ὑλοποιεῖται μέσω τοῦ Ἐπιχειρησιακοῦ. «Ἐκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση-Ἐνίσχυση τῆς Διεπιστημονικῆς ἤ Διδρυματικῆς Ἑρευνας καί Καινοτομίας μέ Δυνατότητα Προσέλκυσης Ἑρευνητικῶν Ὑψηλοῦ Ἐπιπέδου ἀπό τό Ἐξωτερικό μέσω τῆς Διενέργειας Βασικῆς καί Ἐφαρμοσμένης Ἑρευνας Ἀριστείας» περιλαμβάνονται οἱ περισσότερες ἀπό τίς παραμέτρους καί διαστάσεις τῆς ἔννοιας *ΘΕΑΤΡΟ* ὅπως:

- I. Τό Δραματικό ὡς εἶδος Λογοτεχνίας.
- II. Ἡ παράσταση ὡς σύνθετο Καλλιτεχνικό γεγονός.
- III. Ἡ Θεατρική Πράξη ὡς μορφή Πολιτισμικῆς Ἐκφρασης καί Δημιουργίας.

- IV. Ἡ Ἑπικοινωνιακή διάσταση, ὡς σύστημα Διαδραστικῆς Ἑπικοινωνίας.
- V. Τό Κοινωνικό φαινόμενο καί ὁ Ρόλος πού διαδραματίζει ὡς μέσον Ἀγωγῆς καί Παιδείας.
- VI. Οἱ Κώδικες καί Τεχνικές Μεταβίβασης πληροφοριῶν καί Ἀσκήσεως Παιδαγωγίας στούς θεατές.
- VII. Ἡ Ἀμεσότητα καί Βιωματικότητα τοῦ ζωντανοῦ παραδείγματος πού ἐπιδρᾷ καί διαμορφώνει συνειδήσεις.
- VIII. Ὁ Ψυχαγωγικός καί Διασκεδαστικός Ρόλος ὡς τρόπος Συλλογικῆς ἐκτόνωσης.
- IX. Ὁ τρόπος Διδασκαλίας καί Μάθησης ἀπόλυτα συμβατός μέ τις ἐπιδιώξεις τοῦ Σύγχρονου Σχολείου.
- X. Ὁ Πολιτιστικός Ρόλος καί ἡ Συμβολή του στήν Ἀνάπτυξη Διαλόγου καί Γόνιμης Ἑπαφῆς μεταξύ τῶν Πολιτισμῶν.
- XI. Πολιτισμός τοῦ Θεάματος καί τῆς Γνώσεως-Το Θέατρο ὡς Πολιτισμικό Σύστημα καί Ἀγαθό.-Ἔρευνα πεδίου.
- XII. Θεατρική Παιδεία καί Ἐπιμόρφωση τῶν Ἐκπαιδευτικῶν-Βιωματική Ἐκπαίδευση.
- XIII. Τεχνικές καί Κώδικες Θεάτρου στή Διδασκαλία τῆς Λογοτεχνίας (μέ βάση τό ἔργο τοῦ Εὐγένιου Τριβιζᾶ).
- XIV. Θέατρο: Διαφυλική καί Πολυπολιτισμική Ἀγωγή. Ὁ Ψυχοπαιδαγωγικός Ρόλος τοῦ Θεάτρου γιά Ἀνήλικους Θεατές στη Διαμόρφωση τῆς Προσωπικότητάς τους.
- XV. Ἔρευνα Πηγῶν Ἀρχείων – Πολιτισμός τοῦ Θεάματος.
- XVI. Θεατρική Παιδεία Ἐκπαιδευτική Διάχυση Ἀποτελεσμάτων.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ:

Παρουσίαση τῶν Θεατρικῶν χώρων τῆς Ἀθήνας (Θέατρα, Θεατρικές Σκηνές, Πολυχώροι) καί διασύνδεσή τους μέ τά εἶδη Θεάματος καί Θεατρικῆς ἐπικαρρότητας ἢ ὁποία καταδεικνύει τά ἐνδιαφέροντα καί τις στάσεις τοῦ Θεατρικοῦ κοινοῦ, τό Πολιτιστικό του ἐπίπεδο καί γενικότερα τήν Θεατρική καί Πολιτιστική δραστηριότητα τῆς Ἑλληνικῆς Κοινωνίας. Βιβλιογραφική ἔρευνα, μελέτη πρωτότυπων κειμένων, ἀρχείων καί πηγῶν ἀπό φυσικά πρόσωπα (σκηνοθέτες, ἡθοποιοῦς, συγγραφεῖς) καί ὀργανισμούς, θέατρα, ἰδρύματα, ἐρευνητικά κέντρα πού ἀφοροῦν στό Ἀρχαῖο Δρᾶμα καί τη ζωντανή παρουσία του στή Σύγχρονη Θεατρική Σκηνή, τήν πρωτότυπη συγγραφική παραγωγή καί τή διασύνδεση τοῦ Ἑλληνικοῦ Θεάτρου μέ τό Παγκόσμιο. Ὅμάδες ἐκπαιδευτικῶν (ἐρευνητές, θεατρολόγοι, ἡθοποιοί, σκηνοθέτες, χορογράφοι, μουσικοί) ἐκπαιδεύουν ἀντίστοιχες ὁμάδες ἐκπαιδευτικῶν στήν Θράκη, τήν Κρήτη καί τήν Ἀθήνα στόν τρόπο διδασκαλίας καί ἐφαρμογῆς τοῦ Θεάτρου στήν Ἑκπαίδευση. Τό προϊόν τῆς Ἑκπαίδευσης ἐφαρμόζεται πιλοτικά σέ Σχολεῖα ἀντίστοιχων περιοχῶν κι ἐξάγονται τά ἀνάλογα συμπεράσματα. Ἐφαρμογή τῶν προτεινομένων τρόπων διδασκαλίας κι ἐφαρμογῆς τοῦ Θεάτρου στήν Ἑκπαίδευση σέ πιλοτικά Σχολεῖα στήν Ἀθήνα μέσα σέ πραγματικές συνθήκες διδασκαλίας καί παραγωγή ἀντίστοιχου DVD σέ ψηφιακή μορφή προκειμένου νά διαχυθεῖ ἡ παραγόμενη γνώση στους φυσικούς ἀποδέκτες της, τούς ἐκπαιδευτικούς. Παρουσίαση κι Ἀνάπτυξη τῆς Καινοτόμου Πρότασης τοῦ Σκηνικοῦ Δοκιμίου πού ἀποτελεῖ προέκταση καί ἐμπλουτισμό τῶν ἤδη ὑπαρχουσῶν μεθόδων Δραματοποίησης. Ἐρευνα σε Θέατρα πού παρουσιάζουν ἔργα γιά ἀνηλίκους θεατές καί διανομή ἐρωτηματολογίων πού ἀφοροῦν στην Ψυχολογική, Παιδαγωγική καί Κοινωνιολογική στόχευση τοῦ εἶδους (Θέατρο γιά παιδιά καί νέους). Τέλος στατιστική καί ποιοτική ἀνάλυση τῶν ἀποτελεσμάτων, διεξαγωγή συμπερασμάτων.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

2010-2014:

- I. «Θεατρική Παιδεία»
- II. «Θεατρική Παιδεία και Πράξη»
- III. «Θεατρικό Παιχνίδι»
- IV. «Δραματοποίηση-Κίνηση-Έκφραση & Ρυθμός»
- V. «Θεατρική Έρευνα και Πρακτική-Καινοτόμες Δράσεις»-(Εργαστηριακές Μέθοδοι και Άσκησης).

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2016

Διορισμός Μονιμοποίησης ως Έπικουρης Καθηγήτριας.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ:

- I. Παγκόσμιο Συνέδριο: *Τέχνη και Πολιτισμός στο Σχολείο του 21^{ου} Αιώνα*, στο πλαίσιο του προγράμματος Θαλής “Το Θέτρο ως Μορφοπαιδευτικό Άγαθό και Καλλιτεχνική Έκφραση στην Έκπαίδευση και την Κοινωνία”, τίτλος εισήγησης: “Η Αρχετυπική Γλώσσα της Δραματικής Τέχνης ως Όχημα Αυτόσυνειδησίας και Πολυπολιτισμικότητας μέσα από την Πληρότητα της Συγκίνησης και την Ήδονή της Δράσης στην Έκπαίδευση. Καινοτόμες Παιδαγωγικές κι Αισθητικές Προσεγγίσεις”, Έθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο, Αθήνα 2016.
- II. Παγκόσμιο Συνέδριο: *Environmental Portfolio for Quality in University Education: Best Practices in/for Social and Environmental Sustainability – ERASMUS EPOQUE PROJECT*, τίτλος εισήγησης: “Ancient Greek Myths and Performing Drama as a Diorama of Sociopolitical Values, as the Enchanting Passage towards a Spectrum of the Primordial Image of Imperishable Life, towards a Higher Level of Social and Environmental Awareness in Education”, University of Ioannina, Helsinki, Napoli, Open Univ. & Institutes, Ioannina, 2016.
- III. Ευρωπαϊκό Συνέδριο: *Human Rights in a World which Changes: Research and Practice Approaches*, τίτλος εισήγησης: “Theatre, the Archetypal Art of Memory and Nostos and its Sociopolitical Content as the Cultural Vehicle towards Human Identity and Communion – Innovative Approaches on Human Attitude and Rights through Dramatic Art”, University of Ioannina, 2016.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ – ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ:

- I. “Η Άρχετυπική Γλώσσα τής Δραματικής Τέχνης ως Όχημα Αύτοσυνειδησίας καί Πολυπολιτισμικότητας μέσα από την Πληρότητα τής Συγκίνησης και την Ήδονή τής Δράσης στην Έκπαίδευση. Καινοτόμες Παιδαγωγικές κι Αίσθητικές Προσεγγίσεις”, στο Σίμος Παπαδόπουλος (έπίμ.): *Τέχνη και Πολιτισμός στο Σχολείο του 21^{ου} Αιώνα*, Πρακτικά Επιστημονικού Συνεδρείου στο πλαίσιο του προγράμματος *Θαλής* “Το Θέατρο ως Μορφοπαιδευτικό Άγαθό και Καλλιτεχνική Έκφραση στην Έκπαίδευση και την Κοινωνία”, Έθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα, 2016, σσ. 150-161: Μία ένδελεχής μνεία στις πολύτροπες *άναγνώσεις* τής Δραματικής Τέχνης μέσα από την *άρχετυπική* δυναμική τής γλώσσας, την ύπεροχή του Σώματος, τις ασκήσεις *μεταμόρφωσης* κι *αύτοσυνειδησίας* που σφυρηλατούν το Αίσθηματικό σύμπαν του *κοινωνού - μαθητή*, αποκαλύπτουν δημιουργικά το *άνεξοικείωτο* πρόσωπο τής *έτερότητας* - *άπεμπολώντας* τόν φόβο – καί *όδηγούν* σε *αίσθητικές υπερβάσεις*.
- II. «Theatre, the Arcerypal Art of Memory and Nostos and its Sociopolitical Content as the Cultural Vehicle towards Human Identity and Communion – Innovatory Approaches on Human Attitude and Rights through Dramatic Art», στό: *Nova Science Publicers*, Volume I., New York, 2017 (in press): Τό Φιλοσοφικό καί Πολιτικό Περιεχόμενο τών μεγάλων κειμένων ως *περίοπτες*, *στοχαστικές άναγνώσεις* τής Ανθρώπινης Φύσης ή όποία *θεσπεσίως* παραπαίει κι *έκφράζεται* μέσα από *διαλεκτικές άντινομίες* καί *παραβάσεις*. Οί Θεατρικές *περιωδυνίες* *άντανακλούν* τούς *όριακούς προβληματισμούς*, τά *πάθη*, τά *δικαιώματα* και την *ίδιοσυστασία – ταυτότητα -έτερότητα* του *κοινωνού* μέσα από την *έμπειρική παραστασιακή γνώση*.
- III. «Ancient Greek Myths and Performing Drama as a Diorama of Sociopolitical Values, as the Enchanting Passage towards a Spectrum of the Primordial Image of Imperishable Life, towards a Higher Level of Social and Environmental Awareness in Education», στο *Science Education: Research and Praxis: Διδασκαλία τών Φυσικών Έπιστημών* (δίγλωσσο Έπιστημονικό Περιοδικό) με θέμα: *EPOQUE- Best Practices in/for Social-Economical and Environmental Sustainability*, Αθήνα, 2017: Ο Μῦθος, ή *όργανική μήτρα* του Κόσμου, μέ τίς *άθέατες όψεις* του, ή Δραματική παράσταση, *ένα δίοραμα* πολιτικοκοινωνικῶν *άξιῶν* *όδηγούν* στην *θέαση – spectrum* πρὸς τήν *Άρχέγονη εἰκόνα* τής

ἄφθαρτης Ζωῆς. Αἰσθητικοὶ *τρόποι* μέσα ἀπὸ τοὺς ὁποίους οἱ Μῦθοι καὶ τὰ Διονυσιακὰ *παίγνια* δομοῦν ἓνα ἀνώτερο ἐπίπεδο Γνώσης κι ἐκπορθοῦν ἐν τέλει, μέσα ἀπὸ τοὺς πανίερους συμβολισμοὺς καὶ τὴν φαντασία, τὴν περιβαλλοντικὴ *ἀφύπνιση* καὶ *παιδεία*.

ΜΟΝΟΓΡΑΦΙΑ:

“Ολόφυρσις: Ὁ Θελξίπικρος Ἔρως τῶν Κεκοιμημένων Πόνων~Ἡ Παιδαγωγικὴ Ἀξία τοῦ Πένθους μέσα ἀπὸ τὴν Ἀνεξοικεῖωτες Ὅψεις τῆς Δραματικῆς Τέχνης”, Παπαζήσης, Ἀθήνα, 2017: Τὸ *πένθος* ὡς ἡ *ὀντολογικὴ θλίψη* τοῦ Ἀνθρώπου ἀπέναντι στὴν αἰφνίδια καὶ βίαιη *ἀπό-σχιση* τοῦ Ἐγὼ ἀπὸ τὸ *συμπαντικὸ γίνεσθαι*. Ἡ γλῶσσα τοῦ *ἡδονικοῦ ἄλγους* μέσα ἀπὸ τὴν Δραματικὴν Τέχνην ἀποκαλύπτει τὴν Ὁμορφίαν ποῦναι τὸ *δαινόν*, ὁ τρόμος ποῦ μποροῦμε ν’ ἀντέξουμε. Ὡστόσο, τὸ *δαινόν* εἶναι ὑπέροχο καὶ τρομαχτικὸ, συνάμα. Ἡ παρούσα Μονογραφία ἐπιχειρεῖ μίαν *σπουδὴν* πάνω στὴν παιδαγωγικὴ σημασίαν τοῦ *πένθους* ποῦναι ἡ ἀμείλικτη *ἀνάκλησις*, ἡ ἐντρομή, σπαραχτικὴ ἡδονή, ἡ παράτολμη, δοξαστικὴ *κατάδυση* στὸν Ἄδη, ὁ ἐξόριστος πόθος τῆς *ἐγγύτητος* πρὸν τὴν *τελείωσιν*. Τὸ πιὸ ἀκριβὸς *ἐπαθλο* τῆς *ὀλοφύρσεως* εἶναι ἡ Γνώσις. Ὁ *ὀλολυγμός* τοῦ *Homo Ludens*, ὁ *ἰάμελος* τοῦ ἐμμελοῦς *ἐξάρχοντος* εἶναι ἓνας *σαρκασμός* στὴν Ὑπαρξιν, τὸ *ἀντιφάρμακο* στὴν *ἀκαμψία* τῆς Μνήμης, τὸ ἅγιον *ἀποτύπωμα* τῆς *αὐτομεμψίας*, ἄρα καί, τῆς *σοφίας*, ἀρετέος μιᾶς πολύτροπης, πολύφερνης Νοήσεως, ἐνός Λογοῦ, ἀρχέγονου Φωτός.

ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ:

- I. “Καινοτόμες Προσεγγίσεις – Ἀναγνώσεις πάνω στὴν Σημασίαν τοῦ *Πένθους* καὶ τοῦ *Θανάτου* τοῦ Σοφόκλειου Αἴαντος” – Μ. Μανωλεδάκη.
- II. “Ἡ Παιδαγωγικὴ καὶ Διδακτικὴ Ἀξία τῆς Δραματοποιήσεως τοῦ Ἀρχαιοελληνικοῦ Μύθου στὴν Προσχολικὴ Ἀγωγή” - Α. Νικόλη.

**ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΚΑΙ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΣΤΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΤΕΧΝΗ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ:**

- I. “Προσχολική Άγωγή και Έκπαίδευση μέσω Τέχνης για την Προσέγγιση των Τρόπων Άσκησης Ψηφιακής Επιτήρησης – Παρακολούθησης-Παρέμβαση με τον Μύθο της Ίοϋς και Θεατρικό Παιχνίδι”, της Μ. Τζίμα, Ίωάννινα, Ιούνιος, 2017.
- II. “Τό Δραματικό Σώμα ως Κυρίαρχη Μορφή Γλωσσικής Έκφρασης στο Θέατρο και στη Διδασκαλία. Η Αξιοποίησή του στην Εκπαιδευτική Διαδικασία μέσω του Θεατρικού Παιχνιδιού με την Τεχνική των Δυναμικών Εικόνων”, της Χ. Δαλλα, Ίωάννινα, Ιούνιος, 2017.

ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΔΙΑΤΡΙΒΩΝ ΜΕ ΘΕΜΑ:

- I. “Ειδική Άγωγή και Θεατρικό Παιχνίδι” – Θ. Γκατζόγια.
- II. “Ο Ρόλος του Θεατρο-παιδαγωγού και της Παράστασης στην Προσχολική Άγωγή” – Ι. Δημάκη.
- III. “Ο Πανοπτισμός μέσα από τα Έργα Κοινωνικής Δικτύωσης και η Προσέγγισή του μέσα από τις Τέχνες” – Μ. Τζίμα.

**ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ - ΣΥΝ-ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ
ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ – ΘΕΑΤΡΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ – ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ –
ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ:**

“Η Παρουσία των Δραματικών Κειμένων στο Μάθημα της Νεοελληνικής Γραμματείας στη Δευτεροβάθμια Έκπαίδευση: Μορφοπαιδευτική Αξία και Διδακτική Προσέγγιση - Στόχοι” της Ε. Τσιαφίδου, Αθήνα, Ιούνιος, 2016.

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2016–2017 - “ΤΕΧΝΗ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ:”

Διδασκαλία – Σεμινάρια – Αναλύσεις Κειμένων – Θεατρικά Έργαστήρια – Παραστάσεις.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ:

Μέλος σέ Έπιτροπές φοιτητικῶν θεμάτων, συγγραμμάτων, Έπιστημονικῆς Έπετηρίδας καί ξένων γλωσσῶν.

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Professor H. D. Rankin, M.A.

Emeritus Professor of Drama and Ancient Philosophy, Faculty of Arts,
Department of Philosophy, University of Southampton, Southampton SO17
BJ, England.

Professor G. Giangrande

Emeritus Professor of Drama and Classics. Department of Classics, King's
College London/ Sassari, University of London, Strand, London WC2R 2LS

Professor B.A. Sparkes

Emeritus Professor of Classical Civilization (specialization in Comedy)
Archaeology and Arts. Faculty of Arts. Head of the Archaeology
Department. University of Southampton, Southampton SO17 BJ, England.

Dr. O.P. Taplin

Reader in Greek Literature and Theatre. Magdalen College, University of
Oxford, Oxford OX2 4AU.

Dr. O. Taxidou

Reader in the Department of English Literature and Drama. David Hume
Tower, George Square, University of Edinburgh, Edinburgh EH8 9JH.

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ: ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ - ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

(ένδεικτικός αριθμός μόνον)

Professor H.D. Raknin, M.A.

Professor of Drama and Ancient Philosophy, Faculty of Arts, Department of Philosophy, University of Southampton, Southampton SO17 BJ, England.

Professor G. Giangrande

Emeritus Professor of Drama and Classics. Department of Classics, King's College London / Sassari, University of London, Strand, London WC2R 2LS

Professor B.A. Sparkes

Professor of Classical Civilization (specialization in Comedy) Archaeology and Arts. Faculty of Arts. Head of the Archaeology Department. University of Southampton, Southampton SO17 BJ, England.

Dr. O.P. Taplin

Fellow and Tutor in Classics, Reader in Greek Literature and Theatre. Magdalen College, University of Oxford, Oxford OX2 4AU.

Dr. O. Taxidou

Department of English Literature and Drama. David Hume Tower, George Square, University of Edinburgh, Edinburgh EH8 9JH

TEL: (0703) 593400
FAX: (0703) 593939
TELEX: 47861

THE UNIVERSITY, Southampton, SO9 5NH

DEPARTMENT OF PHILOSOPHY

PROFESSOR H.D. RANKIN
PROFESSOR A. PALMER

TO WHOM IT MAY CONCERN

I have pleasure in recommending Ms Katerina Karamitrou.

I have taught and supervised Ms Karamitrou for a number of years both in undergraduate studies and more recently in her research on female characters in Aeschylus which has culminated in the recommendation that she be awarded the degree of Ph.D. I have found her to be a person of high intelligence and fluent imagination combined with a capacity for dedicated and determined work. Her thesis was clearly indicative of these qualities, and the examiners have suggested that with modification, it might be publishable in whole or part. In her doctoral work she was able to apply not only her philological training, but her acting experience and first-hand knowledge of the living theatre. She wishes to develop this aspect of her intellectual interests in a 'study of Tragedy as a European cultural inheritance by means of a comparative investigation of post-war productions of Greek tragedy in Europe and the significance of Karolos Koun's work as a contribution to Greek Theatre and Civilisation and the centrality of Greek culture in the European Union and beyond'.

I believe that she is likely to produce some very interesting, original and valuable results if she gets the opportunity. I shall be happy to amplify these comments if requested.

David Rankin

H D Rankin
Professor of Ancient Philosophy

Philosophy Department
University of Southampton

7 March 1995

University
of Southampton

Department of
Archaeology

Highfield
Southampton SO17 1BJ
Fax (0703) 593032
Direct lines (0703) 592247
(0703) 594194

To whom it may concern
The Lambrakis Foundation
Athens

Confidential reference for

DR KATERINA KARAMITROU

I have much pleasure in writing a reference on behalf of Dr Karamitrou to support her application for the Lambrakis Scholarship in the Arts.

I have known Katerina since 1983 when she came as a student to the Classics Department of Southampton University. She took a degree in Classics, with a major emphasis on Greek (language, literature and history) but also with Latin (mainly text study). Her third-year dissertation centred on the character of Antigone. She gained an Upper Second in 1986. I taught her during those three years as I was at that time a member of the Classics Department and found her a joy to teach.

In 1986 she left to study for a certificate in acting at the Royal Academy of Dramatic Arts and then spent one year in London at the Lee Strasburg Studio. She then returned to Southampton to start on a postgraduate project. The title of the thesis was 'The representation of female characters in the extant plays and fragments of Aeschylus'. It was well received by the examiners who had no hesitation in awarding her a Doctor of Philosophy earlier this year.

Katerina has always been an intelligent student, with a passionate enthusiasm for ancient Greek drama (and indeed drama in general). In line with her practical training, she has an interest in and knowledge of modern drama and modern productions of ancient drama.

I understand that the theme of her proposed research programme is focused on the importance of tragedy today, with a particular concern for post-war productions of Greek tragedy in Europe and for the life and work of Karolos Koun. This is an important and timely subject, which has relevance to the centrality of Greek culture in the European Union (and beyond).

I consider that Katerina has an excellent background and boundless enthusiasm for such a programme of research and ask that she be given due consideration for the award.

Brian A. Sparkes

Brian A. Sparkes (Professor of Classical Archaeology)
2.3.95

ΣΧΟΛΗ ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ - ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΣΑΟΥΘΑΜΠΤΟΝ

No. 8129

Σάουθαμπτον (Βρετανία)

Καθηγητής Χ.Ντ. Ράνκιν Μ.Α.

Καθηγητής Μπ.Α. Σπάρκς Μπ.Α. ΔΟ

18 Ιουλίου 1986

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ (ΚΑΤΕΡΙΝΑ) ΚΑΡΑΜΗΤΡΟΥ

Η δ/ς Καραμήτρου υπήρξε φοιτήτρια της Σχολής Κλασικών Σπουδών του Πανεπιστημίου του Σάουθαμπτον από τον Οκτώβριο 1983 μέχρι τον Ιούλιο 1986. Παρακολούθησε μαθήματα για την απόκτηση Πτυχίου

Ανωτάτης Βαθμίδας στις Κλασικές Σπουδές και τον Ιούλιο 1986

έλαβε Πτυχίο Δευτέρας Κατηγορίας Ανωτάτου Επιπέδου (ΛΙΑΝ: ΚΑΛΩΣ).

Η εργασία της ήτο υψηλού επιπέδου και απεδείχθη άριστη φοιτήτρια.

Η προσωπικότητά της είναι ζωντανή και απέδειξε ότι είναι εις

θέση να συνδιάσει την ακαδημαϊκή εργασία και τα κοινωνικά

ενδιαφέροντα, με ιδιαίτερη προτίμηση για το θέατρο.

Αρκετοί Έλληνες φοιτητές έχουν παρακολουθήσει μαθήματα στη

Σχολή προς απόκτηση Πτυχίου κατά τα τελευταία έτη και η

Αικατερίνη ήταν η πιο νέα αλλά επέδειξε ωριμότητα η οποία

υπερβαίνει κατά πολύ την ηλικία της.

(υπογραφή)

Καθηγητής Μπ.Α. Σπάρκς

Μετάφραση από τα αγγλικά του συνημμένου πρωτοτύπου εγγράφου.

Αθήνα, 3.9.1986.

Ο Μεταφραστής Υπ.Α.

ΣΩΤΗΡΙΑ Ν. ΧΡΙΣΤΑΚΗ

Εν Λαρίση τη 3-9-1986
Ο εκδότης επικυρώνει
ΠΕΤΡΟΣ Ε ΔΗΜΟΒΕΛΗΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ LL.M.
ΦΡΙΞΟΥ 2 ΤΗΛ 537206

Telephone: 0865-276000
Fax: 0865-276094

Magdalen College
Oxford
OX1 4AU

19th December 1994

TO WHOM IT MAY CONCERN

Ms **Katerina KARAMITROU** has told me about her proposed project on the life and work of Karolos Koun and the development and achievements of his Theatro Technis. This seems to me a valuable proposal, which will be of much interest to historians of Ancient and Modern Theatre outside Greece, as well as within. It might also be of great benefit if Ms Karamitrou could also throw light on the polarisation - in my view an exaggerated and somewhat harmful polarisation - between the "traditional" modes of production by the National Theatre in the tradition of Rondiris and Minotis on the one hand, and the "radical" tradition of Koun on the other. I hope, therefore, that Ms Karamitrou will be given support for the furthering of this undertaking.

John Taplin

Dr O.P. Taplin
Fellow and Tutor in Classics
and Reader in Greek Literature, Oxford University

No.177684-4/5

Τηλ: 0865-276000
Φαξ: 0865-276094

Magdalen College
Οξφόρδη
OX1 4AU

19 Δεκεμβρίου 1994

ΠΡΟΣ ΚΑΘΕ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΟ

Η Κατερίνα ΚΑΡΑΜΗΤΡΟΥ μου μίλησε για την προτεινόμενη εργασία της σχετικά με τη ζωή και το έργο του Κάρολου Κουν και την ανάπτυξη και τα επιτεύγματα του Θεάτρου Τέχνης του. Μου φαίνεται αξιόλογη πρόταση, η οποία θα ενδιαφέρει πολύ τους ιστορικούς του Αρχαίου και Σύγχρονου Θεάτρου εκτός Ελλάδος, καθώς και εντός. Θα ήταν επίσης πολύ χρήσιμο αν η κ. Καραμήτρου μελετούσε την πώληση - κατά τη γνώμη μου υπερβολική και κάπως επιζήμια πώληση - μεταξύ των "παραδοσιακών" τρόπων παραγωγής του Εθνικού Θεάτρου κατά την παράδοση του Ροντήρη και του Μινωτή αφενός, και της "ριζοσπαστικής" παράδοσης του Κουν αφετέρου. Ελπίζω, ως εκ τούτου, η κ. Καραμήτρου να λάβει στήριξη για την προώθηση της εργασίας αυτής.

Υπογραφή

Δρ. Ο. Ρ. Taplin

Συνεργάτης και Διδάσκων Κλασικών Σπουδών
και Λέκτορας Ελληνικής Λογοτεχνίας Πανεπιστημίου Οξφόρδης

Αθήνα..... 1 Ο ΔΕΚ. 2004

Ακριβής μετάφραση από το Αγγλικό
Η μεταφράστρια Ελενη Δημητρίου

Ακριβές φωτοαντίγραφο

Αθήνα 21-1-05

Η γραμματέας του Τμήματος

ΣΩΤΗΡΙΑ Ν. ΧΡΙΣΤΑΚΗ

Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
Service des Traductions du Ministère des Affaires Étrangères de la
Republique Hellénique, Athènes
Hellenic Republic, Ministry of Foreign Affairs, Translation Service, Athens

Prof. G. Giangrande

Telephone:
0279 771600

Little Ash House,
Little Hadham,
near Ware,
Herts. SG11 2DB
England

March 5th, 1995

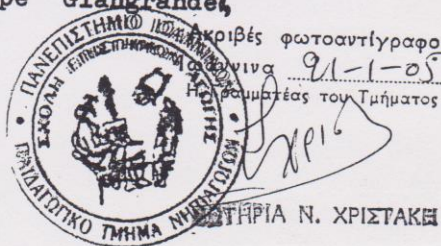
I am happy to be able warmly to support Dr K. Karamitrou's application. I recently examined her Ph.D. Thesis on Greek Tragedy at the University of Southampton, and I have remained in close touch with her since her examination.

She is singularly qualified to carry out the research work which she wishes to undertake, because she not only is thoroughly familiar with ancient Greek Tragedy and Comedy as literary genres, but has also been trained in dramatic acting, and has consequently acquired a vast experience in the technical problems of mise en scene. Being so doubly qualified - a very rare indeed combination of two skills - makes of her a person ideally suited to conduct the study she intends to carry out. She is a hard worker, full of enthusiasm and capable of cogently marshalling research data: I have no doubt that, if she were successful in her application, she would write a monograph which would not only be excellent in itself, but would also fill a grave lacuna which exists at present, insofar as the subject she aims to investigate is as yet largely unexplored. She would, moreover, enjoy the unique position of being able to rely on a network of exceptionally valuable advisors: I have suggested to her that she should work not only in Athens, but also at various research centres outside Greece where she would find important archives to utilize and distinguished scholars who are, upon my recommendation, ready to help her as regards the international aspect of her work (Palermo, where the late Giusto Monaco was a Professor, and where my colleagues Prof. S. Nicosia and G. D'Ippolito would give her access to archival material of very great value; Salerno, where Prof. Italo Gallo, Prof. L. Torraca and I, in our capacity as members of the Steering Committee of the newly created Centre for the Performance of Ancient Dramatic Plays would offer very useful assistance to her; Ghent, where Prof. H. van Looy, my eminent friend who is one of the leading world authorities in the study of ancient Greek drama would place at her disposal his unrivalled knowledge and profound research expertise).

For all the reasons indicated above I warmly support Dr. Karamitrou's application.

Giuseppe Giangrande
Giuseppe Giangrande

Emeritus Professor of Classics,
University of London.

No.177684-5/5

Τηλ:
0279 771600

Little Ash House,
Little Hadham,
near Ware,
Herts SG11 2DB
Αγγλία

5 Μαρτίου 1995

Είμαι χαρούμενος επειδή μπορώ να υποστηρίξω θερμά την αίτηση της Δρ. Κ. Καραμήτρου. Εξέτασα πρόσφατα τη διδακτορική διατριβή της για την Ελληνική Τραγωδία στο Πανεπιστήμιο Southampton και παρέμεινα σε στενή επαφή μαζί της μετά την εξέταση.

Διαθέτει τα σπάνια προσόντα για να εκτελέσει το ερευνητικό έργο που επιθυμεί να αναλάβει, επειδή δεν είναι απλώς εντελώς εξοικειωμένη με την αρχαία Ελληνική Τραγωδία και Κωμωδία ως λογοτεχνικά είδη, αλλά έχει εκπαιδευτεί στη δραματική ηθοποιία και, κατά συνέπεια, έχει αποκτήσει μεγάλη εμπειρία στα τεχνικά προβλήματα της mise en scene. Έχοντας αυτά τα διπλά προσόντα – όντως πολύ σπάνιος συνδυασμός δύο ικανοτήτων – αποτελεί το ιδανικό πρόσωπο για τη διεξαγωγή της μελέτης που σκοπεύει να πραγματοποιήσει. Εργάζεται σκληρά, είναι γεμάτη ενθουσιασμό και ικανή να τακτοποιεί πειστικά τα ερευνητικά δεδομένα: Δεν έχω καμία αμφιβολία ότι, αν η αίτησή της είναι επιτυχής, θα γράψει μια μονογραφία που δεν θα είναι απλώς άριστη αφ' εαυτής, αλλά θα συμπληρώσει ένα σοβαρό κενό που υπάρχει προς το παρόν, καθώς το αντικείμενο που σκοπεύει να ερευνήσει δεν έχει ερευνηθεί εκτεταμένα ακόμη. Επίσης, θα βρεθεί στη μοναδική θέση να μπορεί να βασιστεί σε ένα δίκτυο εξαιρετικά πολύτιμων συμβούλων: Της πρότεινα να εργαστεί όχι μόνο στην Αθήνα, αλλά και σε διάφορα ερευνητικά κέντρα εκτός Ελλάδος, όπου θα βρει σημαντικά αρχεία και διακεκριμένους ακαδημαϊκούς οι οποίοι, μετά από πρότασή μου, είναι έτοιμοι να τη βοηθήσουν όσον αφορά τη διεθνή πτυχή του έργου της (Παλέρμο, όπου ήταν Καθηγητής ο αποβιώσας Giusto Monaco και όπου οι συνάδελφοί μου Καθ. S. Nicosia και G. D' Ippolito θα της δώσουν πρόσβαση σε αρχειακό υλικό πολύ μεγάλης αξίας, Σαλέρνο, όπου οι Καθ. Italo Gallo, L. Torraca και εγώ, με την ιδιότητά μας ως μέλη της Οργανωτικής Επιτροπής του νεοϊδρυθέντος Κέντρου Εκτέλεσης Αρχαίων Δραματικών Έργων, θα της προσφέρουμε πολύ χρήσιμη βοήθεια, Ghent, όπου ο Καθ. H. Van Looy, ο διακεκριμένος φίλος μου ο οποίος είναι μια από τις ηγετικές φυσιογνωμίες του κόσμου στη μελέτη του αρχαίου ελληνικού

Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
Service des Traductions du Ministère des Affaires Etrangères de la
Republique Hellenique, Athenes
Hellenic Republic, Ministry of Foreign Affairs, Translation Service, Athens

ΕΠΙΣΗΜΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ TRADUCTION OFFICIELLE OFFICIAL TRANSLATION

δράματος, θα θέσει στη διάθεσή της τις απαραίτητες γνώσεις του και τη βαθιά ερευνητική του πείρα).

Για όλους τους παραπάνω λόγους, υποστηρίζω θερμά την αίτηση της Δρ. Καραμήτρου.

Υπογραφή
Giuseppe Giangrande

Επίτιμος Καθηγητής Κλασικών Σπουδών
Πανεπιστήμιο Λονδίνου

Αθήνα.....1.0. ΔΕΚ. 2004
Ακριβής μετάφραση από τα Αγγλικά
Η μεταφράστρια Ελένη Δημητρίου.

Ακριβές φωτοαντίγραφο
Ιωάννινα 21-1-05
Η Γραμματέας του Τμήματος

Ακριβές φωτοαντίγραφο
Ιωάννινα 25-1-2008
Η Γραμματέας του Τμήματος

Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
Service des Traductions du Ministère des Affaires Étrangères de la
République Hellenique, Athenes
Hellenic Republic, Ministry of Foreign Affairs, Translation Service, Athens